

A Hamvas Béla Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2017.08.21.

Székhely: Oroszlány, Kossuth L. u.2.

Fenntartó aláírása:

Ph

Iksz:

ügyintéző:

Ügyintézés helye: Az Iskola Titkársága
Ügyintézés ideje: 2017.08.21.

Jóváhagyta:

Dr Radványiné Varga Andrea
Igazgató

Legitimációs záradék

1. A Pedagógiai Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program a 2017. év 08. hó 21. napján a nevelőtestület általi elfogadásával lép hatályba, és visszavonásig ill. öt évig érvényes. A felülvizsgált pedagógiai program hatályba lépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2015. év 09. hó 28. napján készített (előző) Pedagógiai Program.

2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A **Pedagógiai Program** felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, a diákönkormányzat, az intézményi tanács, ennek hiányában az iskolaszék, ennek hiányában a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az intézményvezetőhöz kell betérjeszteni. A **Pedagógiai Program** módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Kelt: Oroszlány, 2017. év 08. hónap 21. nap

.....
DÖK segítő tanár

.....
Szülői szervezet képviselője

.....
KT vezetője

.....
Igazgató

P.H.

A fenntartó értesítése: **Tatabányai Tankerületi Központ**
2800 Tatabánya, győri út 29.

TARTALOM

1. Bevezetés	5
1.1. Törvényesség	5
1.1.1. A törvényi háttér	5
1.1.2. A Pedagógiai Program érvényességi ideje, értékelése, felülvizsgálata, módosítása, nyilvánossága, elfogadása, személyi és időbeli hatálya.....	5
1.1.3. Az iskola pedagógiai programjának nyilvánossága, hozzáférhetősége.....	5
2. Hamvas Béla Gimnázium nevelési programja	7
2.1. Az iskolában folyó nevelés és oktatás alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	7
2.1.1. A gimnáziumi nevelés-oktatás alapelvei, céljai	7
2.1.2. A pedagógiai munka alapvető feladata.....	8
2.1.3. Nevelési-oktatási módszerek, eszközök.....	9
2.1.4. a felnőttoktatás.....	10
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
2.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
2.3.1. Az egészségfejlesztési és egészségnevelési program célja.....	10
2.3.2. Az egészségfejlesztés feladata.....	10
2.3.3. Az egészségnevelés feladata.....	10
2.3.4. A prevenció (megelőzés) területe.....	11
2.3.5. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek.....	11
2.3.6. Gyakorlati megfontolások.....	12
2.3.7. Helyzetértékelés.....	12
2.3.8. Segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok	13
2.3.9. Az egészségfejlesztés iskolai területei.....	14
2.3.10. Iskolai programok.....	15
2.3.11. Módszerek.....	16
2.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	16
2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	17
2.5.1. A közösségfejlesztés fő területei.....	17
2.5.2. A személyiségfejlesztést és a közösségfejlesztést szolgáló tevékenységi formák tanórán és tanórán kívül szabadon tervezhető tevékenységek.....	18
2.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	20
2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	21
2.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	21
2.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	21
2.7.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	21
2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	22
2.7.5. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	23
2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	23
2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	24
2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	34
2.11. Az értékelés rendje.....	35
2.12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	36
2.13. A felvételi eljárás különös szabályai.....	37
3. A Hamvas Béla Gimnázium helyi tanterve	38
A.) 2013. szeptemberétől érvényes órahálók:.....	38
3.1. A választott kerettanterv megnevezése.....	38
3.2. A választott kerettanterv tantárgyai.....	40
3.3. A választott kerettanterv feletti óraszám	40
B.) 2012/2013 –as tanévig induló osztályok részére: A kötelező és a nem kötelezően választható tanórai foglalkozások.....	41

3.4. Az iskola helyi tantervében szereplő tantárgyi rendszer és óraterv alapelvei	41
3.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	60
3.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	61
3.7. Mindennapos testnevelés.....	62
3.8. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	63
3.9. Projektoktatás.....	63
3.10. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	63
3.11. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei.....	63
3.12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	64
3.13. A tanulók teljesítményének értékelése.....	65
3.13.1. Írásbeli feladatok értékelése.....	66
3.13.2. Szóbeli értékelés:.....	.
3.14. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	67
3.14.1. A magatartás értékelésének elvei	67
3.14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	67
3.14.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	69
3.15. Az otthoni felkészülés.....	70
3.16. Moduláris projekt oktatás esetén az egyes modulok, projektek értékelése és minősítése, valamint a beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe	70
3.17. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	72
3.18. A középszintű érettségi vizsga témakörei	72
3.19. Az iskola nevelési elvei.....	79
3.19.1. Az iskola egészségnevelési elvei	81
3.19.2. Az iskola környezeti nevelési elvei.....	82
3.19.3. A családi életre nevelés	84
3.19.4. Kommunikációs nevelés	85
3.19.5. Viselkedéskultúrára nevelés.....	85
3.19.6. Gazdálkodáskultúrára való nevelés.....	85
3.19.7. Közlekedési kultúrára való nevelés.....	86
3.19.8. Ajánlás az iskolai fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására.....	86
3.19.9. A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség megismertetését szolgáló tananyag.....	87
1. sz. melléklet: Elvárások az iskolában dolgozó pedagógussal, intézményvezetővel és intézménnyel szemben	89
2. sz. melléklet: A Hamvas Béla Gimnázium Ökoiskola Programja.....	106
3. sz. melléklet: A Hamvas Béla Gimnázium Panaszkezelési rendje.....	124

1. Bevezetés

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömeit, megízlelj az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni azt amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

Dr Szentgyörgyi Albert

1.1. Törvényesség

1.1.1. A törvényi háttér

- - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.)
- a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Tpr.)
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.)
- a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.)
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)
- a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet
- az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló 4/2002. (II. 26.) OM rendelet
- a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól szóló 44/2007. (XII. 29.) OKM rendelet

További, az adott intézmény működését meghatározó fontosabb jogszabályok.

1.1.2. A Pedagógiai Program érvényességi ideje, értékelése, felülvizsgálata, módosítása, nyilvánossága, elfogadása, személyi és időbeli hatálya

- **A pedagógiai program érvényességi ideje**
 - a) Az előző Pedagógiai Program elveszítette érvényességét, így **2017. 08. 21-én** vált ezen Pedagógiai Program érvényessé.
 - b) A pedagógiai programban található helyi tanterv 2011-től, 2013-tól felmenő rendszerben az adott időben belépő osztályokra érvényes.
 - c) Ezen pedagógiai program érvényességi ideje visszavonásig ill. legfeljebb 5évig szól.
- **A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata**
 - a) A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

b) A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanévben végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

c) Minden tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

d) A nevelőtestület felkéri a szülői szervezetet, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását a minden tanév lezárását követően átfogóan elemezze.

- **A pedagógiai program módosítása**

a) A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a szülői szervezetnek képviselői útján javasolják.

A pedagógiai program nyilvánossága

- **A pedagógiai program elfogadása**

Hamvas Béla Gimnázium oktató-nevelő munkájára vonatkozó alapidokumentumát, a Pedagógiai Programját az igazgató előterjesztése alapján a nevelő testület fogadja el, hagyja jóvá.

Véleményezi a Pedagógiai Programot az iskola szülői szervezete, a Diákönkormányzat és az iskolaorvos.

- **A pedagógiai program személyi és időbeli hatálya**

A Pedagógiai Program az iskola nevelő-oktató munkájában résztvevő minden dolgozójára és tanulóira nézve kötelező érvényű.

1.1.3. Az iskola pedagógiai programjának nyilvánossága, hozzáférhetősége

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, az intézmény honlapján minden érdeklődő számára szabadon megtekinthető.

Nyomtatott formában, az alább felsorolt helyek nyitva tartási illetve fogadási idejében tekinthetők meg:

- az iskola igazgatói irodájában,
- az iskola igazgató – helyettesi irodájában

A pedagógiai programról ezen túl tájékoztatást kaphatnak

1. az iskola alkalmazottjai:

- az alkalmazotti közösség értekezletein és a felettesi jogkört gyakorló vezető beosztású alkalmazottaktól
- a munkaközösség-vezetőktől a munkaközösségi foglalkozásokon
- az iskolavezetőségtől a nevelőtestületi megbeszéléseken és egyéb más megbeszélés módján

2. a tanulók:

- az osztályfőnököktől osztályfőnöki órán
- a diákönkormányzatot segítő pedagógustól a diákönkormányzat megbeszélésein
- az iskolavezetéstől a diákközgyűlésen
- és egyéb más a nevelőkkel megbeszélés formában

3. a szülők:

- a nevelőktől, osztályfőnököktől a szülői értekezleteken és fogadóórákon
- az igazgatótól a szülői választmányi tájékoztató értekezletén
- és egyéb más a nevelőkkel megbeszélés formában

4. az iskolával kapcsolatban nem álló személyek:
 - az intézményi közzétételi listán (KIR)
 - az intézményi honlapon
 - indokolt esetben személyes tájékoztatás útján.

2. Hamvas Béla Gimnázium nevelési programja

2.1. Az iskolában folyó nevelés és oktatás alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

2.1.1. A gimnáziumi nevelés-oktatás alapelvei, céljai

1. A gimnáziumi évfolyamokon általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik, melynek célja:
 - alpműveltség megszerzése,
 - a kétszintű érettségi vizsgára felkészítés (iskoláskorúak és felnőttek részére)
 - felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra történő felkészítés

2.1.4. A pedagógiai munka alapvető feladata

A reális önismeret, önbecsülés, önértékelés képességének kialakítása, a dönteni tudás kifejlesztése. A nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlesztés szempontjából fontos értékek elsajátíttatása. Ennek érdekében:

1. A tanulási szokások megalapozása, továbbfejlesztése. Az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítése. Azoknak a hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociális – kulturális környezetéből vagy eltérő fejlődéséből fakadnak.
2. A tanulók munkaképességének alakítása, fejlesztése, az önállóságra, a kulturált viselkedésre, toleranciára, az alkalmazkodásra nevelés.
3. Az igényes, harmonikus és egészséges felnőtt életre, életvitelre nevelés. A természeti környezet megóvása. Az állatok és a növények védelme, szeretete. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességének kialakítása.
4. Nyitottság az élményekre, a tevékenységre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése és szeretete.
6. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete és megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
7. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség-és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
8. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a különböző tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, valamint az ezekhez kapcsolódó folyamatos értékelés, amelyek a nevelési program különböző fejezeteiben részletes meghatározásra kerülnek.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a munka során megkívánja, hogy a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárásokat, módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk.

2.1.5. Nevelési-oktatási módszerek, eszközök

Közvetlen (direkt) módszerek – alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulókra.

Közvetett (indirekt) módszerek – a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none">- követelés- gyakoroltatás- segítségadás- ellenőrzés- ösztönzés	<ul style="list-style-type: none">- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése- közös célok kitűzése, elfogadtatása- hagyományok kialakítása- követelés, ellenőrzés, ösztönzés
2. Magatartásra ható módszerek	<ul style="list-style-type: none">- elbeszélés- tények és jelenségek bemutatása- műalkotások bemutatása- a nevelő személyes példamutatása	<ul style="list-style-type: none">- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében- a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása, felvilágosítás)	<ul style="list-style-type: none">- magyarázat, beszélgetés- a tanulók önálló elemző munkája	<ul style="list-style-type: none">- felvilágosítás a betartandó magatartási normáról- vita

2.1.6. A felnőttek oktatása

- esti tagozaton négyéves gimnáziumi képzési idővel

Az iskolában a(z) 9 évfolyamtól a(z) 12 évfolyamig felnőttoktatási tagozat működik.

A felnőttoktatás a tanulók elfoglaltságához igazodva **esti ill. levelező** munkarendben folyik. A tanítás a hét 3 napján 16 órától 20 óráig tart **az esti tagozaton és heti egy alkalommal 10 tanórán a levelező tagozaton**. Ezekre a foglalkozásokon a tanulók részvétele kötelező. A hét többi napján igény szerint, nem kötelező jelleggel konzultációs foglalkozás is szervezhető.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola oktató-nevelő munkájának feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- **A tanulók erkölcsi nevelése**

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, elfogadása, tudatosítása és gyakorlása

- **A tanulók értelmi nevelése**

Feladat: Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való t9rekvés igényének kialakítása. A problémamegoldó képesség, a kreatív gondolkodásmód kialakítása.

- **A tanulók közösségi nevelése**

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kultúrált magatartás és a kommunikáció elsajátítása.

- **A tanulók érzelmi nevelése**

Feladat: A környezet jelenségeire, a tanulói közösségekre és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Az érzelmek alkotó jellegű feldolgozása.

- **A tanulók akarati nevelése**

Feladat: A reális önismeret, önbecsülés, önértékelés kialakítása. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. A dönteni tudás készségének fejlesztése.

- **A tanulók nemzeti nevelése**

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- **A tanulók állampolgári nevelése**

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvétellel.

- **A tanulók munkára nevelése**

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulóknak környezetük rendben tartására irányuló tevékenységének gyakoroltatása.

- **A tanulók testi nevelése**

Feladat: A tanulók testi épségének fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

2.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.3.1. Az egészségfejlesztési és egészségnevelési program célja

Az iskola célja, hogy az iskolánk egészségfejlesztő intézmény legyen.

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási - nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel.

2.3.2. Az egészségfejlesztés feladata

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az öngyógyítás feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségfejlesztés sarokpontjai:

- a tanulóira, szülőkre, az iskola dolgozóira a közvetlen partnerekre irányul, és együttműködésre épít
- az okok feltárására és a feltételek megteremtésére irányul a társadalom különböző szereplőivel való együttműködésben (oktatás, egészségügy, környezetvédelem, kultúra, gazdaság) a közvetett partnerek bevonásával
- az egyén autonómiája érvényesül az egészséget befolyásoló döntésben, aktivitásban.

2.3.3. Az egészségnevelés feladata

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

2.3.4. A prevenció (megelőzés) területei

Elsődleges a megelőzés:

- **Az elsődleges vagy primer prevenció** a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység. Ide tartozik az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer biztonság megvalósítása.
- **A másodlagos és harmadlagos megelőzés** a már meglévő betegségnek és hatásainak feltartóztatását vagy lassítását kívánja elérni korai körmegállapítás és megfelelő kezelés révén, vagy a betegség visszatérését akadályozza.

2.3.5. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek:

- **Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás**

Az egészségnevelési tananyagok hagyományos megfogalmazásaiban az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívták fel a figyelmet, illetőleg megoldásként kínálták a helyesnek vélt egészségmagatartást. Ebbe a csoportba tartoznak az iskolai felvilágosító előadások, a különböző brossurák.

- **Rizikócsoportos megközelítés**

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportok körében folytatott megelőző tevékenységet jelent. A rizikócsoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Fontos kimunkálni a betegségmegelőző programot, például sajátos étrendet, mozgásprogramot. A rizikócsoportos megközelítést jól példázza az egészségügyi szűrés és a prevenció tevékenység összekapcsolása.

- **Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások**

Lényegük abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul tűzniük. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy a droghasználatnak. A csoportos foglalkozások célja, hogy a résztvevőket ne csak arra készítse fel, hogy nemet tudjanak mondani a káros szenvedélyekre, hanem arra is, hogy például igent tudjanak mondani az egészségre, és megvédje őket a divatos, de veszélyes, külsőségekben megnyilvánuló kóros fogyókúráktól, eltúlzott és ezért veszélyes testépítéstől.

- **Kortárshatások az egészségfejlesztésben**

A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Ezek a felismerések tükröződnek azokban a programokban, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra próbálják megtanítani a fiatalokat, hogy képessé váljanak nemet mondani. Kiváltképpen az úgynevezett kényes témák területén sikeresek ezek a programok, ilyenek például a szexuális kultúra fejlesztése, az AIDS prevenció, a dohányzás-, alkoholfogyasztás-, kábítószer használat megelőzése, stb. Ezek a programok a középiskolás-korú fiatalok körében kedveltek és hatékonyak. Az iskolánkban működő kortárssegítő csoport tagjai segítenek barátaiknak, osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselik az egészséges életvitel kialakítását. Hatásukat direkt és indirekt módon egyaránt kifejtik.

- **Szintérprogramok**

Az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak társas, társadalmi, ökológiai tényezők is. A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az ÉLETRE készülnek, hanem az iskola is maga az ÉLET. A személyközi és intézményes kapcsolatok gazdasága teszi az iskolát valódi, életteli szocializációs szintérré. Ide sorolható minden olyan kezdeményezés, ami az intézmény egészének a működését befolyásolja.

- **Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok**

A közösségi alapú programok nemcsak az élőhely azonosságát és életmód formáló szerepét veszik tekintetbe, hanem a tágabb értelmű politikai és társadalmi meghatározókat, realitásokat is. Ezek a megközelítések alulról építkeznek, az egészségfejlesztési, társadalompolitikai szükségletek helyi szinten fogalmazódnak meg, az ott élők, dolgozók határozzák meg a beavatkozások szükséges irányát, és nagymértékben támaszkodnak a helyi erőforrásokra. Ezek a programok nemcsak a diákokkal és nemcsak az iskolával foglalkoznak, hanem többféle célcsoporttal és "támadásponttal": például a helyi tömegkommunikáció (kábeltévé, helyi újság)

segítségével a felnőttekhez is eljuttatnak információkat; a háziorvoson keresztül például elősegítik a dohányzás-leszoktató programokban történő részvételt.

2.3.6. Gyakorlati megfontolások

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

2.3.7. Helyzetértékelés

Iskolánk befogadó középiskola, egy régebben bányász, ma inkább iparra, kisebb üzemekre támaszkodó városban. Az ipari park kialakulásával azonban fejlődik városunk. A tanulók olyan családokból jönnek, amelyek megérték már több munkahely változást, sőt munkanélküliséget is. Nagy különbséget tapasztalunk a fiatalok erkölcsi normáiban, tanulmányi eredményeikben és családi háttérükben. Vannak stabil, jó anyagi háttérrel rendelkező szülők, akik gyermekeiknek is követendő mintát, normákat közvetítenek. Jelentős a gyermekeiket (bármilyen okból) elhanyagoló családok száma. Ezek a családok a gyermekeik életvezetésére nem megfelelő egészségi és viselkedési mintákat adnak.

A gimnázium tanulóinak száma közel 400 fő , az intézmény kénytelen nagy létszámú osztályokat indítani és differenciált képzést is alkalmazni, különböző szükségletekkel találkozik, és különböző igényeknek kell, hogy eleget tegyen.

Nevelési célkitűzéseink között hangsúlyos, pszichés segítségnyújtás, a biztonságérzet erősítése. A gyermekek szellemi teljesítőképességeik kihasználásához szükség van arra, hogy megfelelő egészségi állapotban legyenek. Az iskola épülete korszerű építészeti és egészségügyi szabályoknak megfelelő. Tantermeink természetes megvilágításáról nagy ablakok gondoskodnak. Nagy felületű, könnyen lemosható csempézett falak vannak a folyosón, osztálytermeinkben, előadóinkban munkavégzésre alkalmas új iskolabútorok találhatóak. Az utcai zaj kismértékű, a szellőztetés rendszeres, tisztálkodási lehetőség megfelelő mind a kézmosás, mind a zuhanyozás a tanulók számára biztosított.

Az iskolába érkezőt tiszta, rendezett, esztétikai szempontból is megnyugtató kép fogadja. Sportolásra, mindennapos mozgásra az udvar sportpályái , a tornaterem, a konditerem ad nagy lehetőségeket. A balesetvédelmi szempontok betartása az iskola minden felnőtt dolgozója és tanulója számára fontos feladat. Az étkeztetés rendje megfelelő, az ebéd minősége elfogadható.

A védőnői szoba, az orvosi rendelő világos, barátságos és jól felszerelt.

A szülőket az iskola a szabadidős tevékenységekre, összejövetelekre meghívja. Lehetőség van arra, hogy a sporteszközöket, sportlétesítményeket igény szerint használják a felnőttek. .

Intézményünk egészségvédő szerepéről még kevés információt kapnak a szülők.

A tantestület figyelemmel követi az egészségfejlesztési programot. Az iskolavezetés egyezteteti elképzelését a pedagógusokkal.

Öröndetes, hogy a felnőtt munkatársak közül csak egy-két fő dohányzik, szabályosan, a kijelölt helyen.

Diákjaink dohányzása az iskola környezetében esetleges.

A tanári szoba, ahol teljes létszámmal elférünk, mindenki számára optimális körülményt biztosít az órai felkészüléshez, a pihenéshez és az értekezletek megtartásához.

Az egészségneveléssel kapcsolatos szakirodalom az iskola könyvtárában rendelkezésre áll.

A tanórákon (osztályfőnöki órák) az ifjúságvédelmi felelős szakmai munkája, előadásai nagy segítséget nyújtanak a különböző témák megvitatásában, megbeszélésében.

A kábítószer, környezetvédelem, táplálkozás, szexuális nevelés, dohányzás, fizikai aktivitás területén a tennivalók fontosságát illetően a pedagógusok között egyetértés van. A külső szervekkel - védőnők, orvos, ANTSZ, Családsegítő szolgálat, Gyermejköltségi szolgálat, Kábítószerügyi egyeztető fórum, Vöröskereszt - a partneri viszony segítő.

Rendszeresen szervezünk az iskola diákjai, illetve pedagógusai számára is előadásokat. Ebben segítségünkre vannak külső szakemberek és orvosok .

Az egészségfejlesztési stratégia kimunkálása során az első és a későbbi tevékenységet alapjaiban meghatározó elem a szükséglet felmérés. A vizsgálatot az iskolában az iskolai védőnő - más tanárokkal közösen végzi el és értékeli ki. Az adatokat több kérdőívblokk kitöltése során adott

válaszok segítségével kapjuk. A kérdésekre adott válaszokat 5 fokú értékelő skálán adják meg a kérdeztettek, melyben az 1-es az alacsony egyetértést jelenti, s fokozatos skála vezet a teljes egyetértést jelentő 5-ös értékig. A kérdőív egységeit együtt értékeljük oly módon, hogy az azonos blokkokban nyert értékekből egyéni átlagot számolunk. Kérdőívek az 1. számú mellékletben találhatók.

2.3.8. Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

- **Szülők (család)**

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

- **Iskolaorvos, házi orvos védőnő**

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el. Kisebb településeken, ahol nincs házi gyermekorvos, az orvosi feladatokat a házi orvos, nagyobb településeken a házi gyermekorvos, a védőnői feladatokat a körzet szerint illetékes védőnő (vagy védőnők) látja el. A középfokú tanintézetek egy részében főfoglalkozású, vagy részfoglalkozású ifjúsági orvos, és ifjúsági védőnői szolgálat működik. Az iskolaegészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

Feladataik a következőképpen csoportosíthatók: (Ez a felsorolás minden tekintetben összhangban van az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény, 38. § (1) és (2) bekezdésével) ill. annak módosításai.

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja).

A tanulók és a pedagógusok ismereteinek bővítésén kívül az iskola egészségügyi teamnek (különösen a főfoglalkozásban alkalmazottaknak) számos lehetősége van arra, hogy az iskola egészségügyi munka folyamatába illessze az egészséges életmódra ösztönzést, nevelést.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben
- Az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

- **Fejlesztő pedagógus**

Szakmai ismeretei révén, olyan területeken ad folyamatos segítséget a diákoknak, tanároknak, de akár a hozzá forduló szülőknek, amelyek felismerése, probléma kezelése speciális szakmai felkészültséget

követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek a BTM-es tanulók fejlesztésében.

- **Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők**

A gyermekvédelmi munkában, a konkrét ügyekben segítenek a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatának más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

- Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények szervezetek Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ helyi szervezete, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkában.

- **Rendvédelmi szervek**

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskoláknak.

Az egészségnevelési program végrehajtásánál fontos, hogy évente felülvizsgáljuk a program céljait, szerkezetét. A program megvalósítását az garantálhatja, ha:

- céljaiban konkrét, reális;
- az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
- a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott;
- megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket;
- a feladatokat tagoltan rögzíti
- tartalmazza a módszertani elemeket;
- a szükséges forrásokat meghatározza;
- **valamint kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket**

2.3.9. Az egészségfejlesztés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési program alakításakor a tervben hangsúlyt kell fektetnünk olyan az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témákra, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével.:

- Gondoskodunk az osztályterem megfelelő, rendszeres szellőztetéséről.
- Megfelelően tájékoztatjuk az iskola a tanulóit a tanulást is befolyásoló egészségi állapotról, a részképesség zavarokról. Megjelennek az ezzel kapcsolatos feladatok az iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató-nevelőmunkában.
- Az osztályterem berendezése megfelel az egészségügyi szempontoknak. Megfelelő a világítás. Megfelelő a számítógépek elhelyezése. Figyelnek a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar...) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást. Ügyelünk arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsunk változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében.
- A napi munkarend és az órarend tervezésénél gondoskodunk a mozgásigény kielégítéséről.

2.3.10. Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott – lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Ezt egyeztesse, a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel.

Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás (pl. az iskolai büfé választéka),
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja,
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- a szexuális nevelés – már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

• Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítunk. Osztályfőnöki óráknál felhasználjuk az OM kerettantervi segédleteket, amelyek az iskola jellegétől, a témáktól függő konkrét témakörök feldolgozására alkalmasak, pl.: ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, az esetelemzések tartoznak ide

A tanulócsoporthoz szervezésénél a hatályos jogszabályok és a tanulók tanulási igényei mérvadók.

- **Tanórán kívüli foglalkozások**

- Délutáni szabadidős foglalkozások
Sportprogramok, tömegsportórák,
Filmvetítések, vetélkedők, versenyek, házi bajnokságok, egyéb játékos programok
(BORSHOW).
- Egészségnap
Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok komoly szervezést, felkészülést igényelnek.
- Hétvégi iskolai programok
Kulturális programok
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák
- Részvétel a városi sportversenyeken

- **Tájékoztató fórumok**

- Szülők kisebb csoportjai számára szervezünk fórumot, tájékoztatókat, színesítjük a programokat, külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembereivel.
- Iskolánkban vannak olyan szakmai tanácskozások, tréningek, amelyek a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálják.

- **Iskolán kívüli rendezvények**

- Kortárssegítő képzés
Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesetre, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény
- Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.

2.3.11. Módszerek

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek közül leghatékonyabbak az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programok, egymásra épülő rendezvénysorozatok, amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők egyaránt részt vesznek. Több hazai intézmény, szervezet, vállalkozás kínálja adaptált vagy saját fejlesztésű egészségfejlesztési programjait, melyet iskolánk igénybe vesz.

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott előadók segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára (egészségtan tanár más iskolából vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területről, iskolaorvos, házi orvos, védőnő, ÁNTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársa).
- Rendezett környezetet alakítunk ki az iskola körül. Gondot fordítunk a tantermek díszítésére.
- Kirándulásokat szervezünk, lehetővé tesszük a rendszeres testmozgást, amelybe a szülőket is bevonjuk .
- Az egészségnevelés, elsősegélynyújtás terén fontos feladatnak tartjuk a pedagógusok képzését, felkészítését, a hirtelen fellépő gyors segítséget igénylő helyzetek megoldására. .
- A drogügyi koordinátor csatlakozik az iskolai drogügyi koordinátorok megyei hálózatához vagy más szakmai csoportok hálózatához.
- Minden tanév végén elvégezzük az egészségnevelési program értékelését. Elemezzük, hogyan sikerült céljainkat megvalósítani, feltárjuk a hiányosságokat. Következtetéseket vonunk le a további időszak feladatainak megvalósításához.

2.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- Az elsősegélynyújtás célja a segítség adása addig, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik. A laikus elsősegélynyújtónak nem gyógyítania kell, hanem csökkentenie kell a baleset, vagy rosszullet következményeit, lehetőleg megelőzni a további állapotromlást.

Az elsősegélyt nyújtónak tudnia kell:

- - légút biztosítását
- - nem lélegző sérült újraélesztését
- - vérzéscsillapítást
- - megfelelő fektetési mód alkalmazását
- - a törött testrész mozdulatlanságának biztosítását
- - mérgezés ellátását
- - sebek ellátását

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Alapvető kompetenciák kialakítása:

- a közvetlen, emberi kommunikáció kialakítására, az empátiára,
- a motivációra, felkelteni az érdeklődést a feladat szépségére és felelősségére egyaránt,
- a leghatékonyabb didaktikai módszerek alkalmazására,
- annak eldöntésére, hogy a konkrét ismeretek feldolgozásához milyen módszer a leghatékonyabb,
- minél többirányú szemléltetésre, a legkorszerűbb szakmai ismeretek pontos átadására,
- a gyakorlati feladatok pontos, szakszerű bemutatására, a feladatsor algoritmusban történő feldolgozására,
- gyakorlati hiba esetén a pontos korrekcióra,
- konkrét szituáció teremtésére, a gyakorlati feladatok elvégzésének pontos ellenőrzésére és szükség szerinti korrigálására.

Az iskola belső vizsgarendszere lehetőséget nyújt a 11. évfolyam végén arra, hogy szakköri formában **v. az iskola mellett működő alapítvány segítségével** felkészülhetnek a tanulók a jogosítvány megszerzéséhez szükséges egészségügyi vizsgára és a gimnáziumban vizsgázzanak le.

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.5.1. A közösségfejlesztés fő területei

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- *tanórák*
- *tanórán kívüli foglalkozások*
- *diák-önkormányzati munka*
- *szabadidős tevékenység*

E négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, de valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- *a tanulók közösségi magatartásának kialakításához*
- *véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez*
- *a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)*
- *a másság elfogadásához, a pedagógusok fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást*
- *az együtt érző magatartás kialakulásához*
- *a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.*
- *A tanulók legyenek nyitottak, megértőek, a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.*

- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása**

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevételével a tanulóközösségek fejlesztése**

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: személyiségének lassú alakulásától az autonóm személyiséggé válásig.

- **Az önkormányzás képességének kialakítása**

Feladat: Ki kell alakítani a közösségben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, ezért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékeln tudják.

- **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése**

A közösség tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése. A közösség által szervezett tevékenységben való aktív részvétel. A közösségi együttéléshez szükséges magatartási, viselkedési formák elsajátítása

- **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása**

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszerré válásának kialakítása, ápolása.

2.5.2. A személyiségfejlesztést és a közösségfejlesztést szolgáló tevékenységi formák tanórán és tanórán kívül szabadon tervezhető tevékenységek

- **A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra**

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontos a tanulók motiválása, a tanulói aktivitás biztosítása és a differenciálás.

A motiválás célja, hogy diákjainkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönöznek és a tanulás végéig fenn is tartják.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedését, aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, az, hogy a pedagógusok oktató-nevelő munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértéken igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi módszerek és szervezeti formák segítik:

- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

- Az idegen nyelveket – a tanulók előzetes választása szerint – kisebb csoportokban oktatjuk.

- **A kötelező tanítási órák száma:**Nt 6. Sz melléklete a mérvadó

- **Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatban vesz részt, más tanórákon való részvétele a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelező.**

- **A nevelési és oktatási célok megvalósulását segítő tanítási órán kívüli tevékenységek**

Hagyományörző tevékenységek:

Az iskola névadója munkásságának megismertetése

Iskolai ünnepségek megrendezése a következő eseményekre emlékezve:

- 1848. március 15.
- 1849. október 6.
- 1956. október 23.
- Megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól
- Megemlékezés a Holocaustról
- Karácsonyi ünnepség
- Szalagavató ünnepség

- A végzős diákok ballagása
- *Diákönkormányzat*
A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik, melynek tagjai az osztályok által megválasztott képviselők. Az iskolai diákönkormányzat munkáját – a tanulók javaslata alapján – az igazgató által megbízott nevelő segíti.
- *Napközi otthon, tanulószoba*
A közoktatási törvény előírásainak megfelelően – ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban a 7-8-9–10 . évfolyamon tanulószoba működik.
- *Diákétkeztetés*
Az iskola tanulói – ha ezt igénylik – nap egyszeri étkeztetésben részesülnek. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjat az iskolában kell befizetni.
- *Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások*
Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébbek felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások segítik. Ezek igényfelmérése az év elején történik.
- *Iskolai sportkör*
Az iskolai sportkör tagja lehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését.
- *Tömegsport*
Az iskola minden tanulója számára biztosítottak a délutáni foglalkozások. A tantárgyfelosztásban tervezettek ezek az órák. Az éves kínálatot az igényekhez igazítva a testnevelők tervezik meg.
- *Szakkörök*
A különböző szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészeti, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója. A szakkörök indításáról minden év elején a nevelőtestület dönt.
- *Versenyek, vetélkedők, bemutatók*
A tehetségfejlesztést segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. Ezt a munkát a szaktanárok végzik.
- *Tanulmányi kirándulások*
Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályoknak tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kirándulás költségeit a szülőknek kell fedezniük.
- *Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás*
Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- *Szabadidős foglalkozások*
A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat felkészíteni azzal, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, klubdélutánok stb.). A szabadidős rendezvényen való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- *Iskolai könyvtár*

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

- *Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata*

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használhatják a házirend szabályai szerint.

- *Hit-és vallásoktatás*

Az iskolában a területileg illetékes és bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit-és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson a tanulók részvétele önkéntes.

2.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- érdeklődés alapján szakkörök, érdeklődési körök szervezése
- az alapítvány támogatásával felkészítés tanulmányi versenyekre
- a kiemelten tehetséges tanulók differenciált foglalkoztatásának megszervezése
- a hat és négyosztályos tanulók év eleji előkészítő táborozásán tanulás-módszertani ismeretek nyújtása
- a tehetséges tanulók gyorsabb ütemben való haladását, differenciált oktatását szolgálja a csoportbontásos formában történő oktatás (a nyelvtanítás, a számítástechnika tantárgyak esetében ez elengedhetetlenül szükséges)
- az érdeklődési köröknek megfelelő szakkörök, sportkör, énekkar, diákszínpad stb. foglalkozások megszervezése

2.7.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

- az indulási hátrányok leküzdését szolgálják a diagnosztikus méréseken alapuló felzárkóztató foglalkozások
- a diákétkeztetés és az ügyelet biztosítása, illetve szülői igény esetén a hatosztályos csoportok 7-8. évfolyamán a tanulószoba megszervezése
- a készség - képesség - jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme a tanulói önmegvalósítás, önképzés, tehetséggondozás segítése
- e cél elérését a tanórákon a differenciált, egyénre szabott vagy csoportmunkák módszereinek alkalmazása teszi lehetővé
- az egészséges életmódra nevelés érdekében maximálisan kihasználjuk azt a jó kapcsolatot, amely kialakult az iskolaorvos, a védőnők és a diákok között
- figyelemmel kísérjük azokat a pályázatokat, amelyek segítenek a szociálisan hátrányosabb tanulókat olyan programok eléréséhez juttatni, amelyek kiegészítik az iskolai tanítás-tanulás folyamatát (pl. külföldi csereprogramban részt venni, illetve hazai iskolai táborozásokba bekapcsolódni)

2.7.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

- Kapcsolat a családsegítő szolgálattal
- Az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- Felzárkóztató foglalkozások

- Tanulószoza
 - A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
 - Szükség esetén családlátogatások
 - A szülők és családok nevelési gondjainak segítése
 - A sajátos nevelési igényű tanulóknál a helyi tantervben meghatározott fogyatékoság típusához, fokához igazodó fejlesztési program
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a törvénynek megfelelően az iskola kezdeményezi a diák vizsgálatát, a szakértői vélemény alapján jár el a partnerintézmények bevonásával, így biztosítja a fejlesztést.

2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- a szociális hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló, elsősorban tevékenységközpontú pedagógiai eljárások
- ösztöndíjak, pályázatok figyelemmel kísérése, a szociálisan hátrányos tanulók segítése e programokban való részvételre

2.7.5. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskola tágabb értelemben vett környezete a válságövezetek közé tartozik. A tanulói tevékenység sikeres kibontakoztatásának útjában nem egyszer olyan problémák állnak, melyek kívül esnek az iskola kompetenciakörén. A háttérben a munkanélküliség, válás, a szülők betegségéből adódó rokkantnyugdíjazás áll.

Nem gyakori, de előfordul, hogy e problémák halmozottan jelentkeznek.

A hátrányos helyzet leggyakoribb oka - egyre inkább - anyagi jellegű.

Célok:

A gyermekvédelmi törvény által meghatározott központi cél, hogy a gyermek családban történő nevelkedéséhez minden segítséget megadjunk. Az ifjúságvédelem legtágabb értelemben vett célja az oktató-nevelő munka legoptimálisabb feltételeinek megteremtése. Tanulóink sokoldalú fejlesztése, nevelése.

Feladataink:

Az ifjúságvédelemben általános feladatainkat a gyermekvédelmi törvény és a közoktatásról szóló törvény meghatározza. Ezeket az általános feladatokat egészítjük ki iskolánk adottságainak megfelelően.

- Minden tanuló számára egyenlő esélyeket biztosítunk a fejlődéshez, a továbbtanuláshoz.
- Kizárjuk annak lehetőségét, hogy a tanulót hátrányos megkülönböztetés érje családi, etnikai, vallási, egészségügyi vagy bármely más ok miatt.
- Alapvető feladat a tankötelezettségi törvény érvényesítése. Eleget teszünk tájékoztatási kötelezettségünknek, ezzel is segítve az önkormányzat jegyzői munkáját. A szülői kötelezettség betartása fontos feladatot ró az osztályfőnökökre. A törvény betartásának elmulasztása esetén a jegyző értesítése, a szükséges jogi lépések megtétele.
- Az iskola elsősorban pedagógiai eszközökkel tud segítséget nyújtani. Az oktatás-nevelés folyamatában mindig figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.
- Gondoskodunk a lemaradó tanulók felzárkóztatásáról.

A gyermeknek törvényben biztosított joga, hogy hozzájusson megfelelő lakáshoz, ruházathoz, egészségügyi ellátáshoz és étkezéshez.

- Szociálisan hátrányos helyzetű, vagy bejáró tanulók esetében biztosítjuk a kollégiumi elhelyezést.
- Az iskolában minden tanuló számára biztosított az étkeztetés.
- Szükség esetén - szülői kezdeményezésre - megszervezzük a délutáni napközi-otthonos ellátást (a hatosztályos gimnázium első két évfolyamán)

- Fokozott figyelmet fordítunk a gyermekekre, ha magatartásában, tanulmányi munkájában hirtelen romlás következik be.
- Az anyagi hátrányok leküzdéséhez étkezési és tankönyvtámogatással nyújtunk segítséget.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket és diákjainkat az egyéb támogatási lehetőségekről

Kiemelkedően fontosnak tartjuk, a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartást, és az iskolafigyelő munkájának összehangolását, melynek összekötője a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

A tanulók szabadidejének hasznos eltöltéséhez különböző foglalkozásokat szervezünk. Ezeket a tanév elején - előzetes felmérés alapján - hirdetjük meg.

A diákok mozgását, egészségét szolgálja a testnevelési órákon kívül megszervezett, egyéb sportkörüi tevékenységek sora (kosár- és röplabda, aerobic stb.).

Az egészségmegővés keretén belül folyamatos felvilágosító munkát végzünk. Feltárjuk és igyekszünk kiküszöbölni a tanulók fejlődését veszélyeztető körülményeket. Egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadásában fontos szerepet kap - az iskolaorvossal és a védőnővel kialakult jó kapcsolat segítségével - a felvilágosító tevékenység.

A diákönkormányzat működtetésével tanulóink lehetőséget kapnak jogaik megismeréséhez, azok gyakorlásához és a szabad véleménynyilvánításhoz.

Az ifjúságvédelem tevékenységének át kell fognia az iskolai élet egészét. Sikerének alapja: együttműködés a szülőkkel, az iskola minden pedagógusával és mindazokkal az intézményekkel, amelyek támogatni tudják a gyermekvédelmi munkát.

2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az intézmény biztosítja a tanulónak a törvényes jogainak a betartását, az őt érintő kérdésekben.

A Diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt saját működéséről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A Diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

A Diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A Diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az Iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az Iskola működését.

Az Iskolában évente legalább egy alkalommal diákközgyűlést kell szervezni.

A Diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor.

A Diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a házirend elfogadásakor és módosításakor.

Az iskolai vezetők és a DÖK a kapcsolattartás során:

- átadják a diákönkormányzatnak, illetve képviselőjének a diákönkormányzat döntési, véleményezési, egyetértési, javaslattételi, illetve kezdeményezési joga gyakorlásához szükséges dokumentumokat;
- a dokumentumok értelmezéséhez szükséges tájékoztatást, felvilágosítást kérésre biztosítják;
- megjelennek a diákközgyűlésen, válaszolnak a nekik az intézmény működésével kapcsolatban feltett kérdésekre;
- a diákönkormányzat javaslatait, véleményét figyelembe veszik az intézmény működtetése, illetve a tanulókkal kapcsolatos döntések során.

- A diákönkormányzat, illetve diákképviselők a kapcsolattartás során:

- gondoskodnak a döntési, véleményezési, egyetértési, javaslattételi, illetve kezdeményezési jog gyakorlása miatt átvett dokumentumok áttekintéséről, és az érintett jog gyakorlásáról;
- aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyekre megjelenni jogosultak, illetve ahová meghívták, s az intézmény működésével, illetve a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket érint;
- gondoskodnak az intézményvezetők megfelelő tájékoztatásáról (írásbeli meghívó) a diákönkormányzat gyűléseire, illetve egyéb programjairól.
- Az iskolai vezetők és diákönkormányzat közötti kapcsolattartásban közreműködik a diákönkormányzatot segítő pedagógus.

Az intézmény a működés feltételeként biztosít:

- a diákönkormányzat működéséhez szükséges helyiséget,
- a diákönkormányzat működéséhez szükséges berendezési tárgyakat,

- illetve a működés anyagi támogatását a mindenkori költségvetés függvényében

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A DÖK munkáját segítő nevelőt a DÖK vezetőségének javaslata alapján a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízta meg. Az iskolai diákönkormányzat megbízottja képviseli a tanulók közösségét az iskolavezetőségi, a nevelőtestületi, valamint a szülői szervezeti értekezletek vonatkozó napirendi pontjainál.

A tanulók egyéni gondjaikkal, valamint kérdéseikkel közvetlenül is felkereshetik az intézmény vezetőjét. Az intézményvezető fogadóórájának időpontja tanévenként változik. Az adott tanév intézményvezetői fogadóóráját az intézmény munkaterve tartalmazza

2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A kapcsolattartás formái:

- személyes megbeszélés,
- tárgyalás, értekezlet, gyűlés, közgyűlés,
- írásos tájékoztatók, dokumentumok átadása

A kapcsolattartás rendszeres, s kiterjed minden olyan szakmai kérdésre, melyek érintik az intézményben szervezett szakmai képzés színvonalát, a képzés szervezési módját, a képzésben résztvevő szerveket.

A szülői munkaközösség

Az osztály szülői munkaközössége az érintett szülők közül önkéntes vállalás alapján alakul meg.

Az osztály szülői munkaközösség munkáját az osztályfőnök segíti.

Véleményeiket, állásfoglalásaikat a SZM elnökén keresztül juttatják el az iskolavezetéshez.

A szülői szervezetek

A Knt. alapján a szülők meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet hozhatnak létre. A szülői szervezet dönt saját szervezeti és működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról, saját pénzeszközeiből segélyek, anyagi támogatások felhasználásának módjáról.

Megválasztja a szülők képviselőit, elnököt és helyettest.

Ez a szülői szervezet, illetve képviselői jogosultak eljárni valamennyi szülő képviseletében, illetve az intézmény egészét érintő ügyekben, élhetnek véleménynyilvánítási jogukkal a szülőkkel és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai szülői szervezet tagjai az osztályok szülői szervezetének két választott képviselője.

A szülői közösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével a gyermekközösséget vezető osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart.

A szülői szervezet véleményét, állásfoglalását, javaslatait a választott elnök vagy az osztályfőnökök közvetítésével juttatják el az iskola vezetőségéhez.

Az intézményi szülői szervezetet az igazgató tanévenként legalább két alkalommal hívja össze, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról.

Az iskolai szülői szervezet elnöke közvetlenül az igazgatóval tartja a kapcsolatot.

Az iskola gondoskodik a szülői szervezet működésének feltételeiről.

Az osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak.

Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott.

Az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll, akit az igazgató bíz meg.

Az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja.

Döntési jogkörébe tartoznak:

- az osztály képviselőjének megválasztása,
- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

Nevelők és szülők

Az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az igazgató:

- a szülői értekezleten,
- az előtérben elhelyezett hirdetőtáblán folyamatosan;

az osztályfőnök:

- az osztályszülői értekezleten tájékoztatják a szülőket.

A nevelőtestületi értekezletek azon napirendi pontjaira, amelyben a szülőket is érintő kérdésekről van szó, meghívást kaphat a Szülői Szervezet elnöke.

A tanuló egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi fórumok szolgálnak:

- családlátogatások,
- szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- írásbeli tájékoztató az ellenőrzőben

A szülői értekezletek, és fogadóórák idejét az iskolai munkaterv tartalmazza.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, a szülői szervezettel.

A szülők szóbeli tájékoztatási rendje (szülői értekezletek, fogadóórák)

Az intézmény a tanulóknak és szüleiknek a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon történik.

Az osztály szülői közössége számára az intézmény tanévenként három alkalommal a munkatervben rögzített időpontban rendszeres *szülői értekezletet* tart az osztályfőnökök és a napközis nevelők vezetésével.

A szeptemberi szülői értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól. Ekkor bemutatják az osztályban (csoportban) nevelő-oktató új pedagógusokat.

Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményvezető az osztályfőnök és a szülői szervezet képviselője a gyermekközösségekben felmerülő problémák megoldására.

Az intézmény pedagógusai a szülői *fogadóórákon* tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára.

Az intézmény tanévenként a munkatervben rögzített időpontokban, rendes szülői fogadóórát tart.

A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Ha a gondviselő a munkatervi fogadóórákon kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetni az érintett pedagógussal.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülői szervezettel.

A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje

Közoktatási intézményünk a tanulókról rendszeres írásos tájékoztatást ad a hivatalos pecséttel ellátott ellenőrzőkben. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermekük magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről.

Írásban tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális információkról is:

- tankönyvrendelés,
- napközibe való felvétel,
- választható tantárgyak,
- szociális juttatások, támogatások igénylése, stb.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden értékelő érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló által átnyújtott tájékoztató füzetben is feltüntetni, azt dátummal és kézjeggyel ellátni: a szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét a feladat kiosztása napján.

Az osztályfőnökök kéthavonta ellenőrzik az osztálynapló és a tájékoztató füzet érdemjegyeinek azonosságát, és pótolják a tájékoztató füzetben hiányzó érdemjegyeket. Ha a tanuló tájékoztató füzete, ellenőrzője hiányzik, ezt a feljegyzési füzetbe dátummal és kézjeggyel ellátva kell bejegyezni.

Az osztályfőnökök indokolt esetben írásban értesítik a szülőket a tanuló előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

A tanulók szüleitől írásbeli nyilatkozatot kell beszerezni minden olyan intézményi döntésben, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A döntés meghozatalához a szülők 50%+1 fő egyetértő nyilatkozata szükséges.

A diákok tájékoztatása

A pedagógus a diák tudásának értékelése céljából adott osztályzatokat szóbeli feleletnél azonnal köteles ismertetni a tanulóval. Az írásbeli számonkérések, dolgozatok javítását két héten belül el kell végezni, a dolgozatokat ki kell osztani.

A tudás folyamatos értékelése céljából félévente minden tárgyból legalább havi egy jegy szüksége. A heti egy órás tárgyak kivételt képeznek, de itt is szükséges a félévenkénti három osztályzat megléte a tanuló lezárásához.

Az osztályzatok számának számbavétele naplóellenőrzéskor történik. Témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel vagy néhány tanítási órával (az adott tárgyból) a kijelölt időpont előtt tájékoztatni kell. Egy napon maximálisan két (lehetőség szerint csak egy) témazáró dolgozatot lehet íratni.

A tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére (magyar nyelv és irodalom írásbeli kivételével) csak egyetlen osztályzat adható. Tört osztályzatot nem adunk.

A tanulót értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. Minden diákot megillet a jog, hogy a személyét érintő kérdésekről, döntésekről tájékoztatást kapjon osztályfőnökétől, szaktanárától vagy a döntés hozójától. A diákközösséget érintő döntéseket iskolagyűlésen, valamint kifüggesztett hirdetés formájában kell a diákság tudomására hozni.

Az iskola tanulóközösségének az iskolagyűlés a legmagasabb tájékoztató fóruma. Az igazgató és a nevelőtestület szükség szerinti gyakorisággal iskolagyűlésen tart kapcsolatot a diákokkal. Az iskolagyűlésen részt vesznek az iskola tanárai is.

Az iskolagyűlés nyilvános, azon bármely tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait.

Az iskolagyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze. Tanévenként legalább egy alkalommal kell iskolagyűlést tartani.

Az iskolagyűlésen az iskola igazgatója és a diákönkormányzat vezetők beszámolnak az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.

Rendkívüli iskolagyűlés is összehívható, ha ezt a diákönkormányzat vezetői vagy az iskola igazgatója kezdeményezi.

A vezetők és a szülői szervezet (közösség) közötti kapcsolattartás formája

Az együttműködés és kapcsolattartás során kötelezettség terheli

- az intézményvezetőt, valamint
- a szülői szervezet vezetőjét.

Az intézményvezető feladata

Az intézményvezető feladata, hogy

- önállóan, közvetlenül segítse a szülői szervezet tevékenységét,
- a szülői szervezet számára jogszabályban, illetve más belső intézményi dokumentumban meghatározott jogköreinek gyakorlásához szükséges, az intézményvezető számára rendelkezésre álló, vagy általa elkészítendő dokumentum rendelkezésre bocsátása, illetve tájékoztatás megadása,
- a szülői szervezet működésének segítése (jogi segítségnyújtás, szervezési feladatok),
- a szülői szervezet működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítása (helyiség, eszközök).

Az intézményvezető kiemelt feladata, hogy a szülői szervezet számára biztosítsa azokat a dokumentumokat, információkat, így különösen, hogy a szülői szervezet élhessen a

a) vélemény nyilvánítási jogával, ennek keretében véleményt nyilváníthasson

- az iskolai tanév munkarendjéről annak elfogadása előtt (az oktatási év rendjére vonatkozó dokumentumot a szülői szervezetnek úgy kell átadni, hogy legalább 7 nap rendelkezésre álljon a véleményalkotásra);

- az oktatási intézményben folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásával kapcsolatban (a véleményalkotásra legalább 5 napot kell biztosítani), amennyiben az iskolában iskolaszék nem működik,

- a fenntartó közoktatási intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatváltásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízatásának visszavonásával kapcsolatos - a végleges döntés meghozása előtt,

- az iskolai önértékelési rendszer működtetéséről,

- az iskolai tankönyvellátás rendjéről annak elfogadása előtt,

- a tankönyvrendeléssel kapcsolatban;

b) egyetértési jogával, azaz egyetértési jogot gyakoroljon:

- pedagógiai program, önértékelési program, házirend elfogadásával kapcsolatban,

- az első tanítási óra legfeljebb negyvenöt perccel korábban való megkezdésével,

- a tankönyvjegyzékben nem szereplő tankönyvek megrendelésével,

- tankönyv kölcsönzésével, elvesztésével, megrongálásával okozott kár megtérítésével, a kártérítési kötelezettség mérséklésével, illetve elengedésével összefüggő kérdések szabályozásával,

- a tankönyv-támogatási szerződés megkötésével,

- a köznevelési törvény mellékletében meghatározott maximális létszám túllépésére vonatkozó kérelemre vonatkozóan,

- az intézményben üzemelő élelmiszerárúsító üzlet nyitvatartási rendjének a megállapodásban történő meghatározásával,

- az adatkezelési szabályzat elkészítésével, illetve módosításával kapcsolatban.

c) kezdeményezési és javaslattevési jogával, azaz kezdeményezhesse:

- iskolaszék létrehozását, és delegálhassa a szülők képviselőjét,

- nevelőtestület összehívását,

- egyes kérdésekben az érdemi válaszadást;

d) egyéb jogával, így hogy

- figyelemmel kísérje a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét,

- tájékoztatást kérjen a tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, s az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein;

e) korlátozásokat állapíthasson meg a ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatban

f) az iskolaszék hiányában megillető jogával.

A szülői szervezet vezetőjének feladata, hogy

- a hatáskörébe utalt jogköreit – amennyiben van előírt határidő - a rendelkezésre álló időn belül gyakorolja,

- megadja a döntéseivel, hatáskör gyakorlásával kapcsolatban kialakított álláspontjáról a szükséges tájékoztatást az érintett szerveknek.

A kapcsolattartás formái

A szülői szervezet és az intézményvezető, valamint a szabadidő-szervezet közötti kapcsolattartási formái jellemzően a következők:

- szóbeli személyes megbeszélés, jogi tanácsadás, szervezési tevékenység a szülői szervezet vezetőjével,

- közreműködés az előterjesztések, illetve jogkör gyakorláshoz szükséges tájékoztatók elkészítésében az intézményvezető, illetve a szabadidő-szervező részéről,

- munkatervük egymás részére történő megküldése,

- értekezletek, ülések,

- szülői szervezet képviselőjének meghívása a nevelőtestületi értekezletre,

- a nevelőtestület képviselőjének meghívása a szülői szervezet ülésére,

- írásbeli tájékoztatók a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkörébe tartozó ügyekről egymás írásbeli tájékoztatása a jogkör gyakorlásokhoz,

- azon dokumentumok, iratok átadása, melyek a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkör gyakorlása eredményeként keletkeztek (határozat kivonatok),
- a szülői szervezet nevére szóló levelek bontás nélküli átadása az érintett személyeknek,
- a szülői szervezet által elintézett iratok érdekeltek részére történő átadása.

A szülői szervezet tisztségviselői

A szülői szervezet aktuális tisztségviselőit, illetve elérhetőségüket a szülői szervezet szervezeti és működési szabályzata tartalmazza, melyet a szülői szervezet köteles nyilvánosságra hozni.

Az egyes intézményi közösségek egymás közötti kapcsolattartásának formája, módja

- Általában hetente tartunk vezetői értekezletet.
- Közös nevelőtestületi értekezleteket szervez az iskola az éves munkatervnek megfelelően.
- Egy postai és elektronikus levelezőrendszer működik.

Pedagógusok közösségei – tanulók közösségei közötti kapcsolattartásának formája, módja

A legintenzívebb, személyes a kapcsolattartás az osztályokban tanító pedagógusok és az osztályok, tanulócsoportok között.

Egyre elterjedtebb az interneten, telefonon történő kommunikáció a tanárok és a diákok között.

A papír alapú naplót és a papír alapú ellenőrzőt használja az iskola.

Pedagógusok közösségei – szülői szervezetek (közösségek) közötti kapcsolattartásának formája, módja

A legintenzívebb, személyes a kapcsolattartás az osztályokban tanító pedagógusok és az osztályok, tanulócsoportok szülei között.

Egyre elterjedtebb az interneten, telefonon történő kommunikáció a tanárok és a szülők között is.

Az elektronikus naplót és a papír alapú ellenőrzőt is használja az iskola.

Évente két alkalommal tart az iskola szülői értekezletet és két alkalommal fogadóórát.

Előre egyeztetett időpontban fogadja a szülőket az igazgató és bármelyik szaktanár.

Ha szükséges ajánlott, vagy tértivevényes levélben is küld értesítést a szülőnek az iskola, kezdeményezi a személyes találkozást

A külső kapcsolatok rendszere, formája és módja

Az intézményt külső kapcsolataiban az igazgató, vagy az általa megbízott személy képviseli.

A képviselet szabályai

1. A köznevelési intézmény képviseletére az intézményvezető jogosult, aki ezt a jogát meghatározott esetekben átruházhatja más személyre vagy szervezetre.
2. Az intézmény képviseletéről a fenntartó – indokolt esetben – meghatározott ügyek tekintetében saját döntése alapján rendelkezhet.
3. Az intézményvezető a képviseleti jogát – aláírásával és az intézmény körbélyegzőjével ellátott írásos nyilatkozatában – az általa kijelölt személyre ruházhatja át, kivéve a jogviszony létesítésével, módosításával és megszüntetésével kapcsolatos nyilatkozatok megtételét.
4. A képviseleti jog átruházásáról szóló nyilatkozat hiányában – amennyiben az ügy elintézése azonnali intézkedést igényel – a nyilatkozattételre az a személy jogosult, akit erre a szervezeti és működési szabályzat helyettesítéséről szóló rendelkezései az intézményvezető helyett történő eljárásra feljogosítanak.

A képviseleti jog az alábbi területekre terjed ki:

- *jognyilatkozatok megtétele* az intézmény nevében tanulói jogviszonnyal

az intézmény és más személyek közötti szerződések megkötésével, módosításával és felbontásával,

munkáltatói jogkörrel összefüggésben;

- az intézmény képviselése személyesen vagy meghatalmazott útján
- hivatalos ügyekben

települési önkormányzatokkal való ügyintézés során

állami szervek, hatóságok és bíróság előtt

az intézményfenntartó és az intézmény működtetője előtt

- intézményi közösségekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás során

Az intézményvezető közvetlen kapcsolatot tart a nevelési-oktatási intézményben működő egyeztető fórumokkal, így a nevelőtestülettel, a szakmai munkaközösségekkel, a szülői szervezettel, a diákönkormányzattal, az óvodaszékkal, iskolaszékkal és kollégiumi székekkel, az intézményi tanáccsal.

Ezen kívül az iskolát képviseli az intézményvezető a más köznevelési intézményekkel, szakmai szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzatokkal, az intézmény fenntartásában és működtetésében érdekelt gazdasági és civil szervezetekkel, az intézmény belső és külső partnereivel, a megyei, helyi gazdasági kamarával, az intézmény székhelye szerinti egyházakkal, munkavállalói érdekképviselői szervekkel történő kapcsolattartásban.

A kapcsolattartás formáihoz az alábbi engedélyek, nyilatkozatok szükségesek.

- A *sajtónyilatkozat megtétele* az intézményről a nyomtatott vagy elektronikus média részére kifejezett rendelkezés arról, hogy mit és hogyan hozhatnak a nyilatkozatból nyilvánosságra;
- Az intézményben tudományos kutatás vagy szépirodalmi művek elkészítésének céljából történő információgyűjtéshez *engedélyezéséről szóló nyilatkozat megtétele* szükséges.
- Az anyagi kötelezettségvállalással járó jogügyletekben való jognyilatkozat-tételről, annak szabályairól fenntartói, működtetői döntés rendelkezik.
- Ha jogszabály úgy rendelkezik, hogy a jognyilatkozat érvényességéhez két képviselői joggal rendelkező személy nyilatkozata szükséges, azon az intézmény igazgatója és valamelyik magasabb vezetői beosztásban lévő alkalmazottjának együttes aláírását kell érteni.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:

a) egyes kiemelt intézményekkel, szervekkel:

- a fenntartóval,
- a működtetővel,
- más oktatási intézményekkel,
- az intézményt támogató szervezetekkel;

b) a gyermekjóléti szolgálattal;

c) az egészségügyi szolgáltatóval;

d) egyéb közösségekkel:

- az intézménnyel jogviszonyban állók hozzátartozóival,
- a település egyéb lakosaival.

e) szakmai szervezetekkel.

Az intézményben a külső kapcsolatokkal kapcsolatos részletes szabályokat az intézmény minőségirányítási programja, valamint a teljes körű intézményi önértékelési rendszere határozza a meg a partnerekkel kapcsolatos előírások között.

Egyes kiemelt intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás

- A fenntartóval való kapcsolat:

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, elsősorban a következő területekre terjed ki:

- az intézmény átszervezésére, megszüntetésére,

- az intézmény tevékenységi körének módosítására,
- az intézmény nevének megállapítására,
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére (elsősorban a költségvetésre, költségtérítésekre, a szociálisan adható kedvezményekre stb.),
- az intézmény ellenőrzésére:
 - gazdálkodási, működési törvényességi szempontból,
- szakmai munka eredményessége tekintetében,
 - az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységre, beleértve a tanulóbaesetek megelőzése érdekében tett intézkedéseket, valamint
 - az intézményben folyó szakmai munka értékelésére,
 - az intézmény SZMSZ-e, valamint annak módosításának jóváhagyására,
 - az intézményi pedagógiai program jóváhagyása tekintetében,
 - az intézményi minőségirányítási program jóváhagyása.

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás adás,
- írásbeli beszámoló adása,
- dokumentum átadás jóváhagyás céljából,
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten, gyűlésen való részvétel,
- a fenntartó által kiadott rendelkezés átvétele annak végrehajtása céljából,
- speciális információszolgáltatás az intézmény pénzügyi-gazdálkodási, valamint szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan

- Más oktatási intézményekkel való kapcsolattartás

Az intézmény más oktatási intézményekkel kapcsolatot alakít ki.

A kapcsolatok lehetnek:

- szakmai,
- kulturális,
- sport és egyéb jellegűek.

A kapcsolatok formái:

- egymás kölcsönös tájékoztatása az oktatás színvonaláról, valamint az elvárásokról,
- rendezvények,
- versenyek.

A kapcsolatok rendszeressége a kapcsolatok jellegétől függően alakulhat.

A kapcsolatok megjelenhetnek anyagi téren is, az intézmények egymásnak kedvezményeket biztosíthatnak egyes eszközeik értékesítésénél, illetve ingó és ingatlan vagyontárgyaik használatba adásakor.

- Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás kiemelt szempontjai, hogy:

- a támogató megfelelő tájékoztatást kapjon az intézmény
 - anyagi helyzetéről,
 - támogatással megvalósítandó elképzeléséről, és annak előnyeiről,
- az intézmény a kapott támogatásról és annak felhasználásáról olyan nyilvántartást vezessen, hogy abból a támogatás felhasználásának módja, célszerűsége stb. egyértelműen megállapítható legyen; a támogató ilyen irányú információigénye kielégíthető legyen.

Az intézményvezető feladata, hogy az intézmény számára minél több támogatót szerezzen, s azokat megtartsa.

- A gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás

Az intézmény kapcsolatot tart a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a:

- gyermekjóléti szolgálattal, illetve
- gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más:
 - személyekkel,
 - intézményekkel és
 - hatóságokkal.

Az intézmény segítséget kér a gyermekjóléti szolgáltatótól, ha a tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.

Az intézmény a gyermekjóléti szolgáltatóval közvetlen kapcsolatot tart fenn.

A kapcsolattartás formái, lehetséges módjai:

- a gyermekjóléti szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- esetmegbeszélés – az intézmény részvételével a szolgálat felkérésére,
- a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget,
- előadásokon, rendezvényeken való részvétel az intézmény kérésére

• **Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás**

A törvényi előírásoknak megfelelően az iskola gondoskodik a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről.

Az iskola épületén belül külön erre a célra berendezett orvosi szoba áll rendelkezésre. A tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálaton (szűrésen) vesznek részt. Az iskolaorvos évente egy alkalommal minden tanulót egészségügyi vizsgálatban részesít. Az egészségügyi munkát segítő védő minden héten a szolgáltatóval előzetesen egyeztetett időben a tanulók rendelkezésére áll. Az iskolaorvos kéthetente orvosi vizsgálatot végez. (A tanulók egészségnevelési programját a pedagógiai program tartalmazza.)

• **Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartása**

Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartására a közösségi szervező, kulturális és sport tevékenység jellemző.

Összetartó szerepe jelentős.

A külső kapcsolattartás a hagyományos rendezvényekben, illetve más jellegű programokban jelenik meg.

Az intézmény külső kapcsolatait az intézményvezető által meghatározott módon, illetve a hagyományoknak megfelelően kell szervezni. A civil szervezetekkel, a gazdálkodókkal szerződéses, illetve informális, eseti kapcsolatokat tart az intézet.

• **Az intézmény külső kapcsolatainak rendszere, formája, módja a pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai szakmai szolgáltatók vonatkozásában**

1. A pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények a nevelési-oktatási intézmény partnerintézményei.
2. A kapcsolattartás módjai:
 - 2.1 együttműködési megállapodás alapján
 - 2.2 informális megbeszélés, megegyezés szerint
 - 2.3 az intézmény munkatervében rögzítettek mentén
3. A nevelési-oktatási intézménnyel tanulói jogviszonyban álló sajátos nevelési igényű, valamint tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek, tanulók magas színvonalú és eredményes ellátása érdekében az intézmény – az említett tanulók nevelését-oktatását, továbbá speciális ellátását végző pedagógusai révén – folyamatosan, az éves munkaterv és a szakmai munkaközösségek munkaprogramjában foglalt ütemezés szerint kapcsolatot tart az illetékes *pedagógiai szakszolgálatokkal*.
4. A *pedagógiai szakmai szolgáltatókkal* való kapcsolattartás a szakmai munka színvonalának minél magasabb szintű ellátása érdekében az iskolavezetés által kialakított informális csatornákon és a különböző – a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények által meghirdetett – programokon,

továbbképzéseken, konferenciákon, tréningeken és más rendezvényeken történő részvétel útján valósul meg.

5. A pedagógiai szakszolgálati és szakmai szolgáltató intézményekkel való kapcsolattartásért az intézményvezető a felelős, aki a nevesített partnerintézmények vonatkozásában az együttműködés feladatainak végzésével a nevelőtestület egyes tagjait bízta meg.

6. A kapcsolattartás főbb formái:

- az iskolavezetés döntése alapján rendszeresen részt vesznek az iskola pedagógusai a pedagógiai szakmai szolgáltatók által rendezett különböző konferenciákon, tanácskozáson, műhelymunkákon, továbbképzéseken, tréningeken, szakértői konzultációkon és más szakmai rendezvényeken;
- a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények szaktanácsadói, szakértői megsegítésének igénybevétele a szakmai munkaközösségek kezdeményezésére;
- vizsgálatok, kontrollvizsgálatok révén a gyermekek, tanulók részképesség-fejlődésének diagnosztizálása és a szükséges iskolai fejlesztésük előírása a mindennapi kapcsolattartás szintjét képezi a pedagógiai szakszolgálatokkal;
- évente több alkalommal megbeszélés folytatása a pedagógiai szakszolgálatok munkatársaival az általuk foglalkoztatott gyermekekről, tanulókról;
- esetmegbeszéléseken való részvétel az intézmény pedagógusai, az osztályfőnökök, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott nevelő, és a fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok bevonásával.

• **Az intézmény külső kapcsolatainak rendszere: a területileg illetékes rendvédelmi szervvel való kapcsolattartás**

1. Azt a tanulót, aki kötelező tanórai vagy tanórán kívüli foglalkozások ideje alatt a rendőrség előtt nem tudja hitelt érdemlően bizonyítani az iskolából való távollétének jogszabály által megengedett okát, a rendőr az iskola igazgatójához kíséri a területileg illetékes rendőrkapitányság vezetőjével való előzetes egyeztetés alapján.
2. Az igazgató távollétében a tanulót a vezetői helyettesítés rendje szerint a vezetői feladatok ellátására jogosult illetve azzal megbízott intézményi alkalmazott fogadja, aki egyben az eseményről készített rendőrségi jegyzőkönyv aláírására is jogosított.
3. Az intézmény vezetője – szükség esetén – az iskolakerülés megelőzése érdekében személyes találkozót kezdeményez az iskola területének körzeti megbízottjával.

A partnerkapcsolatok irányítása:

A partnerközpontú tevékenység az iskola működésének lételeme. Egyik oldalról partnereink biztosítják számunkra a működéshez a tárgyi, szellemi forrásokat. Partnereinktől kapunk motivációt újabb projektekhez, tevékenységekhez, illetve segítséget az új utak felkutatásához, az eszközök biztosításához. Másik oldalról partnereink igényei, visszajelzései útmutatók számunkra munkánk értékeléséhez, a kudarcok felszámolásához, illetve a sikeres tevékenységek folytatásához. Feladatunk a partnerazonosítás folyamatának rögzítése, a partneri igények mérésének rendje, illetve a partnerekkel folytatott kommunikáció szabályozása. Ebből meglévő folyamatelem a partnerazonosítás a pedagógiai programban, illetve kapcsolattartás rendje a házirendben az iskolai SZMSZ-ben és PP-ban. Fejleszteni kell tehát az igénymérést, és kiegészíteni a kapcsolattartás folyamatát

A vezetők és az intézményi tanács közötti kapcsolattartás formája, rendje

1. A nemzeti köznevelési törvény alapján a helyi közösségek érdekeinek képviselőire a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, a történelmi egyházak, a helyi gazdasági kamara és az intézményfenntartó képviselőiből alakult intézményi tanács a nevelési-oktatási intézménynek a működését érintő valamennyi kérdésben véleményét nyilvánító egyeztető fóruma.
2. Az iskola intézményi tanáccsal való kapcsolattartásáért az igazgató a felelős.
3. Az intézményi tanácsot működési rendjében meghatározott tisztségviselője illetve tagja képviseli az iskolával való kapcsolattartás során.
4. Az igazgató félévenként egy alkalommal beszámol az intézményi tanácsnak az iskola működéséről.
5. Az intézményi tanács elnöke számára a nevelőtestület félévi és a tanévi pedagógiai munkájának hatékonyságáról szóló elemzését elvégző értekezletéről készített jegyzőkönyvet a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott határidőn belül az igazgató elküldi.
6. Az intézményi tanács képviselőjét meg kell hívni az szülői választmány és a diákönkormányzat vezetősége valamint az iskolaszék vezetője részére tartandó *tájékoztató értekezletre*, melyet az iskola igazgatója és igazgatóhelyettesei évente három alkalommal (tanév elején, félév végén és a tanév szorgalmi időszakának végén) hívnak össze. Az értekezleten az igazgató véleményezteteti az éves iskolai munkatervet, a tanév helyi rendjéről szóló nevelőtestületi javaslatot, szól a tanév kiemelt feladatairól, valamint a tanulmányi munka értékeléséről, a munkatervben rögzített feladatok teljesítéséről.
7. Szükséges esetben az intézményi tanács képviselője az iskolavezetőség, valamint a nevelőtestület értekezleteire is meghívhatóak.
8. Az intézményi tanács és az iskola vezetősége közötti kapcsolattartás egyéb szabályait az éves iskolai munkaterv és az intézményi tanács működési rendje, valamint munkaprogramja határozza meg.

2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

1.1 A vizsgaszabályzat célja

A belső vizsgáztatás célja az érettségi vizsga előkészítése. A tanulók sikeresebben teszik le a záróvizsgát az év végi megmérettetések bevezetése óta. A diákok képesek lesznek több éves tananyag szintézisére, az összefüggések meglátására.

1.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Az iskolában belső vizsgarendszer működik. A hatálya kiterjed az iskola tanulóira az éves ütemterv alapján meghatározott időszakokra

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*
- *év végi belső vizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kéri az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója *különbözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,
 - pótló vizsga,
 - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg

Belső kritérium referenciájú írásbeli méréseket az írásbeli érettségik időszakában szóbeli méréseket május utolsó és június első hetében végzünk, a következő osztályokban és tantárgyakból:

9-12. osztályban: tagozatokon minden év végén a tagozatos tantárgyból írásbeli vagy szóbeli vizsgát kell tenni a munkaközösség döntése alapján. Az eljárási rend a pedagógiai programban tantárgyakra lebontva szerepel.

10. osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból tesznek a tanulók;

11. osztályban: történelemből és egy választott elméleti tárgyból vizsgáznak a tanulók. Ha két vagy több emelt szintű érettségi előkészítőre jár a tanuló, akkor a választott elméleti tárgy, az emelt szinten tanultak egyike kell legyen. A vizsgára március 1-ig kell jelentkezni, jelentkezés után a vizsgatárgy módosítására nincs lehetőség. A tanuló ezeken felül más tantárgyakból is kérheti vizsgáztatását Erre vonatkozó igényét a belső vizsgák megkezdéséig kell benyújtania.

A vizsgák lebonyolítása a munkaközösségek által meghatározott, a pedagógiai programban rögzített szabályzat szerint történik. A vizsgák tételait március elsejéig kapják kézhez a diákok. Összeállításukért az illető munkaközösség felel. Egy tantárgyból, kis létszámú jelentkező esetén, legalább annyi, mint a jelentkezők számának kétszerese, de legfeljebb 20 tétel kérhető. A felkészítés tanórákon, konzultációkon történik.

A vizsga, legfeljebb egy érdemjeggyel módosíthatja a tanuló év végi tantárgyi átlagát, de automatikusan pótvizsgára utalható az, aki 10%-nál jobban nem teljesített az írásbeli vizsgán.

Kérésükre *osztályozóvizsgát, előrehozott osztályozó vizsgát* az első félév vagy a teljes tanév anyagából az előrehozott érettségire való jelentkezésig (általában szeptember 5-ig), a második félév anyagából a felvételi kérelmek benyújtásának időpontjáig (általában február 15-ig) tehetnek a tanulók

2.11. Az értékelés rendje

Az értékelésre jogosultak köre

A tanulók tantárgyi értékeléséről, érdemjegyeiről félévi és év végi osztályzatáról a tantárgyat tanító pedagógus, magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt.

Az ismeretek számonkérésének követelményei, formái; az iskolai írásbeli beszámoltatások formája, rendje, korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya

A tanév elején az osztályfőnökök, szaktanárok ismertetik a tanulókkal és szüleikkel a helyi tantervben rögzített követelményeket, a számonkérés formáit: szóbeli, írásbeli, gyakorlati számonkérés, az értékelés, minősítés általános szempontjait. Az adott tantárgyból a szaktárgyi munkaközösség dönti el az írásbeli dolgozatok és az egyéb információs jegyek beszámítását a félévi és az év végi osztályzatokba. Pedagógiai programunk tantárgyanként tartalmazza a munkaközösségek eljárási rendjét.

Feleletnek minősül a tanórai frontális és egyéni szóbeli számonkérés, a rendszeres felkészülés ellenőrzését szolgáló röpdolgozatok (javításukat egy héten belül elvégezzük), a tanórán kapott feladatok elvégzése során nyújtott teljesítmény értékelése, kísérletek, mérések gyakorlati bemutatása azokban a témakörökben, ahol a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra, tevékenységének gyakorlati bemutatása (testnevelés, technika, számítástechnika, rajz, ének-zene területén). Ezekre a számonkérési lehetőségekre a tanulónak nap, mint nap, óráról órára számítani kell.

A témazáró felmérések a tantárgyak bizonyos témaköréhez kapcsolódnak. Az ezekre kapott minősítések hangsúlyozott szerepet kapnak a félévi és tanév végi értékelésben. A témazáró dolgozatokat kellő előkészítés előzi meg, időpontjukat az összefoglalás, felkészülés során előzetesen közöljük, és úgy ütemezzük őket, hogy két témazárónál többet egy napon a tanuló ne írjon. Javításukat %-os arányban és érdemjeggyel értékelve két héten belül elvégezzük. Elégtelen, vagy a tanulótól elvárható lényegesen gyengébb témazáró esetén, a körülmények mérlegelésével (például hosszantartó betegség) a szaktanár lehetőséget adhat a javításra.

Belső kritérium referenciájú írásbeli méréseket az írásbeli érettségik időszakában *szóbeli méréseket* május utolsó és június első hetében végzünk, a következő osztályokban és tantárgyakból:

A tagozatokra, a nyelvi előkészítő illetve szakközépiskolai csoportokba, járó tanulóknak a

9-11.évfolyamnak megfelelő osztályban: minden év végén a tagozatos illetve szaknak megfelelő tantárgyból írásbeli vagy szóbeli vizsgát kell tenni a munkaközösség döntése alapján. Az eljárási rend a pedagógiai programban tantárgyakra lebontva szerepel.

Ezen felül:

10. évfolyamnak megfelelő osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból kell tenniük;

11. évfolyamnak megfelelő osztályban: történelemből és egy választott tantárgyból vizsgáznak a tanulók. Ha a tanuló emelt szintű képzésben vesz részt (emelt szintű érettségi előkészítők) az emelt szinten tanult tárgyakból kötelező vizsgáznia. Az ő esetükben az emelt szintű tárgy(ak)ból tett vizsga a választott tárgy vizsgáját jelenti.

Az általános csoportba járó tanulóknak a 10. osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból kell tenniük; 11. osztályban: történelemből és egy választott tantárgyból vizsgáznak a tanulók. Ha a tanuló emelt szintű képzésben vesz részt (emelt szintű érettségi előkészítők) az emelt szinten tanult tárgy(ak)ból kötelező vizsgáznia. Az ő esetükben az emelt szintű tárgy(ak)ból tett vizsga a választott tárgy vizsgáját jelenti.

A vizsgákra március 1-ig kell jelentkezni, jelentkezés után a vizsgatárgy módosítására nincs lehetőség. *A tanuló ezeken felül más tantárgyakból is kérheti vizsgáztatását. Erre vonatkozó igényét a belső vizsgák megkezdéséig kell benyújtania.*

A vizsgák lebonyolítása a munkaközösségek által meghatározott, a pedagógiai programban rögzített szabályzat szerint történik. A vizsgák tételeit március elsejéig kapják kézhez a diákok. Összeállításukért az illető munkaközösség felel. Egy tantárgyból, kis létszámú jelentkező esetén, legalább annyi, mint a jelentkezők számának kétszerese, de legfeljebb 20 tétel kérhető. A felkészítés tanórákon, konzultációkon történik.

A vizsga, legfeljebb egy érdemjeggyel módosíthatja a tanuló év végi tantárgyi átlagát, de automatikusan pótvizsgára utalható az, aki 10%-nál jobban nem teljesített az írásbeli vizsgán, illetve az, akinek szóbelin nyújtott teljesítménye nem éri el a 10%-ot.

Kérésükre *osztályozóvizsgát, előrehozott osztályozó vizsgát* az első félév vagy a teljes tanév anyagából az előrehozott érettségire való jelentkezésig (általában szeptember 5-ig), a második félév anyagából a felvételi kérelmek benyújtásának időpontjáig (általában február 15-ig) tehetnek a tanulók

3. A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése (9. oldal)

2. b) Az általános csoportba járó tanulóknak a

10. osztályban: belső vizsgát magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból kell tenniük;

11. osztályban: történelemből és egy választott tantárgyból vizsgáznak a tanulók. Ha a tanuló emelt szintű képzésben vesz részt (emelt szintű érettségi előkészítők) az emelt szinten tanult tárgy(ak)ból kötelező vizsgáznia. Az ő esetükben az emelt szintű tárgy(ak)ból tett vizsga a választott tárgy vizsgáját jelenti. Szakközépiskolai osztályban a választott tárgy szakmai tárgy

c) Szakiskolai osztály 10. évfolyamán egy szakmai tárgyból kell év végi vizsgát tenni.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A kétszintű érettségi követelményeihez igazodva 2010-ben készítették el a szakmai munkaközösségek, melynek akkor a szakértői felülvizsgálata is megtörtént.

A 10.sz melléklet tartalmazza a tantárgyankénti vizsgakövetelményeket.

2.12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolaváltást a szülő és a tanuló kezdeményezheti az igazgatónál. Miután a fogadó intézmény vezetője befogadó nyilatkozatot adott, a tanulói jogviszony megszüntethető és beiratkozhat a fogadó iskolába. A tanuló felvételéről az igazgató dönt.

Az iskolába lépés, az iskola magasabb évfolyamára lépés és a tanulói jogviszony megszüntetésének feltételei

1. Tanulói jogviszony keletkezése

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni.

A felvételtől, átvételtől az iskola igazgatója dönt.

Az iskola felvételi követelményeit a felvételi tájékoztatóban, a tanév rendjében meghatározott időben nyilvánosságra hozza.

A 4 osztályos illetve a 8 osztályos gimnáziumi csoportokba, a szakközépiskolai, szakiskolai osztályokba a tanév rendjében meghatározott felvételi eljárás során lehet bejutni. A felvételtől az iskola igazgatója dönt a felvételi bizottság javaslatának alapján. A javaslatlételnél elsősorban a jelentkező közismereti tárgyakból elért érdemjegyei, szorgalmának és magatartásnak értékelése a meghatározó. Tagozatra, nyelvi előkészítő csoportba történő jelentkezésnél a tagozati tárgy illetve a tanult nyelvek értékelése súlyozott szerepet kap.

Előnyt jelentenek az iskola által meghirdetett tanulmányi versenyeken elért eredmények és a felvételi előkészítőn való részvétel.

A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre. Ekkor a tanulónak illetve törvényes képviselőjének be kell mutatnia a tanuló megfelelő évfolyamba lépésére alkalmas bizonyítványát és személyi adatait igazoló okmányait.

Az átvételtől a többi évfolyam esetén és tanév közben az erre feljogosító bizonyítvány bemutatása alapján dönt az iskola igazgatója. Indokolt esetben határidőhöz kötött különbözeti vizsga megtételére kötelezheti a tanulót.

- Aki egy vagy két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot az augusztusi javítóvizsgán újra számot adhat tudásáról, aki három vagy több tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, évfolyamot kell ismételnie.
- Akinek hiányzása a gyakorlati vagy gyakorlat jellegű tanórákon eléri a 20 %-ot évfolyamot kell ismételnie.
- A tankötelezettségi korhatárt betöltő, másodszor is osztályt ismétlő, magatartási zavaros tanuló eltanácsolható az iskolából.
- A 250 tanítási óránál többet hiányzó tanuló tantestületi döntés alapján osztályozó vizsgára kötelezhető.
- A szülő, az iskola igazgatójától, átlagtól eltérő haladásra kérhet engedélyt gyermeke számára. Kérheti:
 - a) gyermeke magasabb évfolyam munkájába való bekapcsolódását, ha hamarabb elsajátította az adott tanév anyagát, és szaktanárai véleménye alapján is képes bekapcsolódni a magasabb évfolyam munkájába,
 - b) egy vagy több évfolyam ismételését gyermekének gyenge teljesítménye esetén.
- A magasabb évfolyamba lépésről, a pótvizsga, osztályozó vizsga lehetőségének megadásáról az igazgató által összehívott tanév végi osztályozó értekezlet határoz.
- A gyengén teljesítő, vagy rossz magatartású tanulót az igazgató az iskolán belül másik osztályba helyezheti át.

2. A tanulói jogviszony megszüntetése

- Kiskorú tanulónak csak akkor szűnhet meg tanulói jogviszonya, ha a szülők kérésére őt másik iskola átvette (felvételt nyert, elköltözött, fegyelmi eljárás következtében másik iskolába utasított).
- Nagykorú tanulónak saját kérésére, harmincnál több igazolatlan hiányzás következtében illetve tanulmányainak befejezésével szűnik meg jogviszonya.

2.13. A felvételi eljárás különös szabályai

Az iskola a felvételi eljárás során a nyolcadik és hetedik osztályos félévi ill. év végi tanulmányi eredményt veszi figyelembe. Az emeltszintű csoportoknál külön vizsgálják az adott tantárgyból elért eredményt is. Az iskola alkalmassági vizsgát szervez a katonai alapismeretek, rendvédelem, testnevelés szak esetén, melyről értesíti a jelentkezőket.

3. A Hamvas Béla Gimnázium tanterve

A.) 2013. szeptemberétől érvényes órahálók:

3.1 A választott kerettanterv megnevezése

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene	A változat

3.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabaddon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Emelt: idegen nyelv, matematika, biológia- egészségtan, fizika, kémia, informatika

Szabadon választható: társadalom, állampolgári és gazdasági ismeretek, filozófia, természettudományos gyakorlat, dráma-tánc, tánc és mozgás

A nappali gimnáziumi oktatásnál a szabadon választható tanórákból 2 órát kötelező óraszám emelésére (a matematika ill. a magyar nyelv és irodalom óraszámának emelésére), 2 órát az emeltszintű csoportok indításához használ fel az iskola.

A művészetek órakeretét a vizuális kultúra oktatására fordítjuk.

Óraterv a kerettantervekhez – Felnőttoktatás				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	1+2	1+2	1+2	0,5+2
Idegen nyelvek	2	2	2	2
Matematika	3	3	3	3
történelem és állampolgári ismeretek	1	1	1	1
biológia-egészségvédelem	1	1	1	-
fizika	1	1	1	1
kémia	1	1	-	-
földrajz	1	1	1	-
informatika	-	-	-	3
művészetek	1	1	1	-
osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	17	17	17	16,5

Emelt: idegen nyelv, matematika, biológia- egészségtan, fizika, kémia, informatika

Szabadon választható: társadalom, állampolgári és gazdasági ismeretek, filozófia, természettudományos gyakorlat, dráma-tánc, tánc és mozgás

A szabadon választható tanórákból 2 órát a kötelező óraszám emelésére (a matematika ill. a magyar nyelv és irodalom óraszámának emelésére) használjuk fel. A művészetek órakeretét a vizuális kultúra oktatására fordítjuk.

Óraterv a kerettantervekhez – Nyelvi előkészítő	
Tantárgyak	9. évf.
Idegen nyelvek	18
képességfejlesztés	2
testnevelés	5
informatika	2
osztályfőnöki	1
Szabadon tervezhető órakeret	2
Rendelkezésre álló órakeret	30

3.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal:

Az osztályonként adható óraszámot csoportbontásra, a különleges bánásmódot igénylő tanulók fejlesztésére használja fel az iskola.

B.) 2012/2013 –as tanévig induló osztályok részére:

A kötelező és a nem kötelezően választható tanórai foglalkozások

A kerettanterv szerint folyik az oktatás az általános és középiskolákban ill. a szakközépiskolákban.

Az iskolai foglalkozások az alábbiak:

***Kötelező órák, amelyeken az adott évfolyam valamennyi tanulója köteles részt venni**

***Kötelezően választható tanítási órák, amelyeken meghatározott óraszámban kell a tanulóknak részt venni**

***Szabadon választható, nem kötelező foglalkozások, melykért (színház, kiállítás, mozi, kirándulás, stb.) az iskola díjazást szedhet.**

3.4. Az iskola helyi tantervében szereplő tantárgyi rendszer és óraterv alapelvei

- Az iskolának - a tanórai foglalkozások mellett - a tanulók érdeklődése és igényei szerint tanórán kívüli foglalkozásokat is szerveznie kell. A tanórán kívüli foglalkozások:

a tanulószobai foglalkozások;

a szakkörök, az érdeklődési kör, az önképzőkör, az énekkar, a különféle művészeti csoportok, vagyis a diákkörök;

az iskolai sportkör;

a tanulmányi, szakmai, kulturális versenyek, a házi bajnokságok, az iskolák közötti versenyek, bajnokságok, a diáknapok.

- A közoktatási törvény több előírást is tartalmaz az iskolai testnevelési órák, a **mindennapos testmozgás és a tömegsport megszervezésével kapcsolatosan**.

A helyi tantervbe - a nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének terhére - további egy vagy több testnevelési óra is beépíthető.

• **A többlet testnevelési órákkal** a tanulók kötelező tanórai foglalkozásainak a száma megnövelhető.

Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében köteles gondoskodni a könnyített testnevelés szervezéséről.

Az iskola köteles megteremteni a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket. A mindennapi testedzéshez szükséges időkeretet a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret terhére kell megteremteni. A mindennapi testedzés megszervezésébe az iskolai sportkör foglalkozásait be kell számítani.

A középiskolák számára **az érettségi vizsga** vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) kormányrendelet további rendelkezéseket is tartalmaz a helyi tanterv készítésével kapcsolatosan.

2011-től induló csoportnál:

Tantárgyak	5. Évfolyam							6. Évfolyam							7. Évfolyam							8. Évfolyam						
	K.	Sz.	Köt.	Vál.	Tv.-i	Tám.	Össz.*	K.	Sz.	Köt.	Vál.	Tv.-i	Tám.	Össz.*	K.	Sz.	Köt.	Vál.	Tv.-i	Tám.	Össz.*	K.	Sz.	Köt.	Vál.	Tv.-i	Tám.	Össz.*
Magyar nyelv és irodalom	4	1	5		5		5	4		4	1	5		5	3,5		3,5	1	4,5		4,5	3,5		3,5	0,5	4		4
Történelem	2		2		2		2	2		2		2		2	2		2		2		2	2		2		2		2
Emberismeret és etika, társadalomismeret								-							0,5		0,5		0,5		0,5	0,5		0,5		0,5		0,5
Élő idegen nyelv	3	1	3	1	4	5	5	3	1	4		4	4	4	3	1	4		4	4	4	3	1	4	3	7	7	7
Matematika	4	1	5		5	5	5	3	1	4	1	5	5	5	3	1	4	1	5	5	5	3	1	4		4	4	4
Informatika	0,5		0,5	0,5	1	1	1	1		1		1	1	1	1		1		1	1	1	1		1		1		1
Bevezetés a filozófiába																												
Természet ismeret	2		2		2		2	1,5		1,5		1,5		1,5														
Fizika															1,5	0,5	2		2		2	1,5	0,5	2		2		2
Biológia, egészségtan								0,5		0,5	1	1,5		1,5	1,5		1,5		1,5		1,5	1,5		1,5		1,5		1,5
Kémia															1,5	0,5	2		2		2	1,5		1,5	0,5	2		2
Földrajz								1		1		1		1	1,5	0,5	2		2		2	1,5		1,5		1,5		1,5
Ének-zene	1		1		1		1	1		1		1		1	1		1		1		1	1		1		1		1
Rajz és vizuális kultúra	1,5		1,5	0,5	2		2	1,5		1,5		1,5		1,5	1		1		1		1	0,5		0,5		0,5		0,5
Testnevelés	2,5		2,5	0,5	3	3	3	2,5		2,5	0,5	3	3	3	2,5		2,5	0,5	3	3	3	2,5		2,5	0,5	3	3	3
Osztályfőnöki	1		1		1		1	0,5		0,5		0,5		0,5	0,5		0,5	0,5	1		1	0,5	0,5	1		1		1
Életvitel, tech	1		1		1		1	1		1		1		1	1		1		1		1	0,5		0,5		0,5		0,5
Társadalomismeret																												
Tánc és dráma																												
Mozgóképek és médiaismeret																						1		1		1		1
Művészetek																												
Érettségi felkészítő																												
Összes tanuló							28							28							31,5							32,5

terhelés																										
Kötött óraszám	22,5							22,5							25						25					
Szabadon tervezhető		3							2						3,5							3				
Kötelező óraszám			25,5							24,5						28,5						28				
Választható órák				2,5							3,5						3,0							4,5		
Törvényi óraszám					28							28					31,5							32,5		
Önkormányzati támogatás						14						13						13							14	
Összes óraszám							42						41						44,5							46,5

9. Nyelvi előkészítő osztály 9. évfolyam órahálója a 2006-tól 2013. szeptemberéig induló csoportoknál

Tantárgy	Óraszám	Kompetencia
<i>Kötelező tantárgyak:</i>		
Idegen nyelv (angol, német, spanyol, francia)	14 ó (latin nyelveknél 3 ó angol, vagy német)	Kommunikáció, íráskészség, helyes idegen nyelvismeret
Informatika matematikai alapokkal	7 ó	ECDL-modulok teljesítése
<i>Képességfejlesztés egyéb területei még:</i>		
Magyar	2 ó	Szinten tartás, nyilvános beszéd, kommunikáció
Történelem	1,5 ó	Szinten tartás, hagyományok, civilizációk
Természettudományok (fizika, kémia)	2 ó	Szinten tartás
Testnevelés	2 ó	Egészséges életmód
Tanulás módszertan	2 ó	Tanulási szokások, motivációk
Osztályfőnöki	1 ó	Egészséges életmód, demokratikus állampolgárságra nevelés
ÖSSZESEN	31,5 ó	

A törvényi előírások szerint a kötelező óraszám 40%-a idegen nyelv 25%-a informatika 35%-a képességfejlesztés.

10. A gimnázium esti tagozatának órahálója a 2006-tól 2013. szeptemberéig induló csoportoknál

Tantárgy	Óraszámok évfolyamonként			
	9.o	10.o	11.o	12.o
Magyar	3	3	3	3
Történelem	2	2	1	1
Emberismeret	-	-	1	-
Idegen nyelv	-	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Informatika	2	-	-	-
Filozófia	-	-	-	-
Fizika	1	1	1	-
Biológia, egészségtan	1	1	1	1
Kémia	1	1	-	-
Földünk és környezetünk	1	1	-	-
Ének-zene	-	-	-	-
Rajz	-	-	-	-
Testnevelés	-	-	-	-
Társadalom ismeret	-	-	-	1
Érettségi előkészítő	-	-	1	2
ÖSSZESEN	14 ó	15 ó	14 ó	14 ó

Az emberismeret, etika és a társadalomismeret integráltan a történelemben található

Minden középiskola 9 tantárgyból köteles az érettségi vizsgára való felkészítést biztosítani, a kötelező érettségi tantárgyakból emelt szinten is.

Iskolánk középszintű és emeltszintű vizsgára való felkészülés lehetőségét biztosítja a következő érettségi tantárgyakból:

magyar nyelv és irodalom

történelem

matematika

fizika

kémia

biológia

földrajz

informatika

ének-zene

vizuális kultúra

testnevelés

idegen nyelv: angol, spanyol, német, orosz

rendvédelmi és katonai alapismeretek

11. Belügyi rendészeti és katonai pályákra előkészítő képzés óraterve (a 2011/2012-es tanévtől indul az iskolában ez az oktatási forma).

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	148 (4)	148 (4)	148 (4)	128 (4)
Történelem	74 (2)	74 (2)	74 (2)	96 (3)
Társadalomismeret	-	-	37 (1)	-
Idegen nyelv*	111 (3)	111 (3)	111 (3)	96 (3)
Matematika	111 (3)	111 (3)	111 (3)	96 (3)
Fizika	74 (2)	37 (1)	37 (1)	-
Biológia	74 (2)	37 (1)	37 (1)	64 (2)
Kémia	74 (2)	74 (2)	-	-
Földünk és környezetünk	-	74 (2)	74 (2)	64 (2)
Informatika*/ <i>ügyiratkezelés</i>	74 (2)	74 (2)	37 (1)	37 (1)
Ének	37 (1)	37 (1)	-	-
Rajz és vizuális kultúra	-	-	37 (1)	37 (1)
Testnevelés és sport - önvédelem	92,5 (2,5)	92,5 (2,5)	92,5 (2,5)	80 (2,5)
Osztályfőnöki	37 (1)	37 (1)	37 (1)	32 (1)
Szakmai orientáció összesen 5 óra az alábbi bontásban:				
Szakmai orientáció: katonai alapismeretek <i>elmélet</i>	37 (1) <i>szabályzatismeret</i> <i>(16)</i> <i>Egészségügyi,</i> <i>munkavédelmi ,</i> <i>biztonságt.</i> <i>ismeretek(10), MH.</i>	37 (1) <i>szabályzatismeret(12)</i> <i>MH. NATO (15)</i>	-	-

	<i>NATO(11)</i>			
Szakmai orientáció: <i>gyakorlat</i>	111 (3) <i>Alaki (37), lövészet (37) önvédelem (37)</i>	111 (3) <i>lövészet (37) önvédelem (74)</i>	-	-
Szakmai orientáció: <i>elmélet</i>	37 (1) <i>Tereptan (37)</i>	37 (1) <i>Jog, biztonságtech.(37)</i>		
Szakmacsoportos alapozó oktatás összesen 8 óra, az alábbi bontásban:				
Szakmacsoportos alapozó oktatás: belügyi rendészeti ismeretek	-	-	111 (3)	96 (3)
Szakmacsoportos alapozó oktatás: Speciális társadalomismeret	-	-	37 (1)	32 (1)
Szakmacsoportos alapozó oktatás: kommunikációs gyakorlat/	-	-	74 (2) <i>Pszichológia, erkölcsstan(37) komm. és viselkedéskultúra (37)</i>	74 (2) <i>Pszichológia, erkölcsstan(37) komm. és viselkedéskultúra (37)</i>
Szakmacsoportos alapozó oktatás: önvédelem	-	-	74 (2)	64 (2)
Kötelező órák összesen	1091,5 (29,5)	1091,5 (29,5)	1128,5 (30,5)	976 (30,5)
Választható órák/ érettségi előkészítő:			2	2
Katonai alapismeretek	-	-	74 (2)	64 (2)

*kötelező csoportbontás

A belügyi rendészeti és katonai alapismeretek összegzése

A cél az, hogy a tanulók értsék a szükségszerűen szabályozott katonai, rendészeti életrend és hivatásos tiszti, tiszthelyettesi életpálya elemi követelményeinek összefüggéseit. A megszerzett ismereteik, élményeik és tapasztalataik alapján legyenek képesek a szabályozott életrendet belsőleg elfogadni.

Legyenek képesek a katonai udvariasság és a házirend előírásai szerint élni és cselekedni. Szerezzenek kezdeti jártasságot az alapvető alaki követelmények teljesítésében. Sajátítsák el az oktatott lőelméleti, fegyvertechnikai ismereteket. Tanulják meg a lőtéren és a lövészetek alkalmával betartandó biztonsági és környezetvédelmi rendszabályokat.

Ismerjék a katonai térképek alapvető jellemzőit, a terep ábrázolásának (sík és domborzati) módjait. Legyenek képesek távolságok meghatározására, a leggyakoribb terepelemek felismerésére, egyszerű térképolvasási feladatok megoldására. Szerezzenek elemi jártasságot a tájékozódási feladatokban, valamint a helymeghatározás végrehajtásában.

Ismerjék meg a hivatásos tiszti és tiszthelyettesi életpálya követelményeit általában és szakonként konkrétan, továbbá az előrehaladás, előmenetel lehetőségeit.

Legyenek tájékozottak a jogszabályok elérhetőségében, szerezzenek kezdeti jártasságot gyakorlatban történő esetleges alkalmazásukban.

Legfontosabb célja a képzésnek, hogy tudjanak belépni az erre épülő felsőfokú, ill. középfokú szakképzésbe minél többen. A következő táblázat mutatja, hogy hol számítható be felvételi tantárgyként a katonai alapismeretek, és a belügyi rendészeti képzés.

A kötelező érettségi tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv. E tantárgyakból az iskola garantálja az emeltszintű vizsgára való fölkészítést.

A többi tárgyból a tanulók jelentkezése alapján (legalább 8 diák jelentkezése esetén) indítunk középszintű, illetve emeltszintű vizsga-előkészítést.

Az érettségi vizsgaszabályzat alapján a tanuló a 11 -12. évfolyamon legalább hét tantárgyból köteles felkészülni és tudásáról számot adni. A testnevelési órákon akkor is részt kell vennie, ha a testnevelés nincs a választott tantárgyak között.

A hét tantárgy közül négy a kötelező érettségi tantárgy. A tanuló köteles egy további idegen nyelvet, valamint a fizika, kémia, biológia tantárgyak közül egyet, a választható érettségi tantárgyak közül további egyet választani.

A 10. évfolyamra járó tanuló március 15-ig adja le a 11-12. évfolyamra választott tantárgyak listáját, annak feltüntetésével, hogy közép- vagy felsőszintű érettségi vizsgára kíván felkészülni. Ekkor jelentkezhet a szabadon választható órák terhére szervezett, nem érettségire felkészítő tantárgy tanulására is.

Kerettanterv

KERETTANTERV	Nappali gimn								Esti gimn								
	9.		10.		11.		12.		9.		10.		11.		12.		
	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	
	31	4	32	4	29	6	27	8	15	2	16	2	14,5	3	13,5	4	
magy	4		4		4		4		3		3		3		3		
1. id ny	3	1	3	1	3	1	3	1	2		2	1	2	1	2	1	
2. idny	3		3		3		3		0		0		0		0		
mt	3	1	3	2	3	1	3	1	3		3		3		3	1	
tö	2		2		3		3		1	1	1	1	1	1	1	1	
filozofia								1									
etika	0		0		1		0										
bi	0		2		2		2				1		1		1		
fi	2		2		2	1	0		1		1		1		1		
ké	2		2	1	0		0		1		1				0		
fö	2		2		0		0		1		1		1			1	
é-z	1		1		0		1		0		0		0		0		
víz kult	1		1		2		1		1		1		1		0		
tánc-dr	1		0					1								0	
inf	1		1		0	1	0	2	1	1	0		1	1	2		
életvitel			0		0		1		0		0		0				
testn	5		5		5		5		0		0		0				
tanulás mt		2															
of	1		1		1		1		1		1		1		1		
érettségi elők						2		2									
	31	4	32	4	29	6	27	5	3	15	2	15	2	15,0	3	14,0	4

A 2017/18-as tanévben hatályos órahálók

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ ÁLTALÁNOS

Tantárgy	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	4	4	4	4
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
biológia (biológia)	0	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
kémia emelt (kémia)	0	0	0	0
magyar emelt (magyar nyelv és irodalom)	0	0	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	2	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	5	5	5	5
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
ének (ének-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	2	2
	35	36	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ RAJZ EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	4	4	4	4
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
biológia (biológia)	0	2	2	2
emelt rajz és vizuális kultúra (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	2	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	5	5	5	5
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
ének (ének-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
	36	38	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ EMELT **rendészet-katonai** alapismeretek EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
----------	---	----	----	----

1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	4	4	4	4
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
alaki szakmai gyak kat (gyakorlati tantárgy - Közszolgálat)	1	0	0	0
biológia (biológia)	0	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
jog, biztonság techn (szakmai alapozó ismeretek- Közszolgálat)	0	0	0	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és iradalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
pszichológia rendészeti alapism (alapozó ismeretek-Rendészet)	0	0	1	0
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
rendészeti alapismeret (alapozó ismeretek- Rendészet)	0	2	2	1
szabályism eü katonai alapismeret (alapozó ismeretek-Közszolgálat)	3	0	0	1
gyak viselkedéskultúra (gyakorlati tantárgy - Rendészet)	0	0	1	0
gyak: erkölcstan (gyakorlati tantárgy -Rendészet)	0	0	1	0
gyak: rendészet, belügy (gyakorlati tantárgy - Rendészet)	0	0	0	2
gyak: spec társadalomismeret (gyakorlati tantárgy - Rendészet)	0	0	1	0
gyak: érettségi elők (gyakorlati tantárgy - Rendészet)	0	0	0	1
gyakorlat önvédelem (gyakorlati tantárgy - Rendészet)	0	0	2	2
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
tereptan (katonai alapismeretek-Közszolgálat)	1	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	3	3	3	3
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
viselkedéskultúra gyak kat (gyakorlati tantárgy - Közszolgálat)	0	1	0	0

AZ ETIKA KIVÁLTJA

életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
éneke (éneke-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
önv gyakorlat kat (gyakorlati tantárgy - Közszolgálat)	2	2	0	0
	39	39	39	39

-1| gyak: erkölcsstan (gyakorlati tantárgy -Rendészet AZ ETIKA KIVÁLTJA)

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ TESTNEVELÉS EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	4	4	4	4
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
biológia (biológia)	0	2	2	2
emelt testnevelés	6	6	7	7
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
éneke (éneke-zene)	1	1	0	1

érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
	35	37	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ MATEMATIKA EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	4	4	4	4
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
biológia (biológia)	0	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
informatika emelt (informatika)	0	0	0	0
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	4	4	4
matematika emelt (matematika)	2	2	2	2
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	5	5	5	5
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
ének (ének-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
	36	37	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ ANGOL EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
angol emelt (angol nyelv)	6	6	6	6
biológia (biológia)	0	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	5	5	5	5
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
énekes (énekes-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
	36	38	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ NÉMET EMELT

Tantárgy	9	10	11	12
2 idegen nyelv (a2; n2; sp2) (egyéb nyelv)	3	3	3	3
biológia (biológia)	0	2	2	2
etika (etika)	0	0	1	0
filozófia (filozófia)	0	0	0	1
fizika (fizika)	2	2	3	0
földrajz (földrajz)	2	2	0	0
informatika (informatika)	1	1	2	1
kémia (kémia)	2	3	0	0
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4
matematika (matematika)	4	5	4	4
német emelt (német nyelv)	6	6	6	6
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1	1	1	1
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1	1	1	2
szakkör (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
tanulás módszertan (egyéb közismereti tantárgy)	1	0	0	0
testnevelés (testnevelés)	5	5	5	5
tánc és dráma (dráma és tánc)	1	0	0	1
történelem (történelem)	2	2	3	3
életvitel (életvitel és gyakorlat)	0	0	0	1
énekes (énekes-zene)	1	1	0	1
érettségi előkészítő (egyéb közismereti tantárgy)	0	0	0	0
	36	38	35	35

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ négy évfolyamos esti tagozat

Tantárgy	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	2,00	3,00	3,00	3,00
biológia (biológia)	0,00	1,00	1,00	1,00
filozófia (filozófia)	0,00	0,00	0,00	0,00
fizika (fizika)	1,00	1,00	1,00	1,00
földrajz (földrajz)	1,00	1,00	1,00	1,00
informatika (informatika)	1,00	0,00	3,00	2,00
kémia (kémia)	1,00	1,00	0,00	0,00
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	3,00	3,00	3,00	3,00
matematika (matematika)	3,00	3,00	3,00	4,00
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	1,00	1,00	1,00	1,00
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	2,00	1,00	0,00	0,00
tánc és dráma (dráma és tánc)	0,00	0,00	0,00	0,00
történelem (történelem)	2,00	2,00	2,00	2,00
	17,00	17,00	18,00	18,00

KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ négy évfolyamos összevont esti tagozat

Tantárgy	9-10	10-11	11-12	
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)		4,00	5,00	6,00
biológia (biológia)		1,00	2,00	2,00
filozófia (filozófia)		0,00	0,00	0,00
fizika (fizika)		2,00	2,00	1,00
földrajz (földrajz)		2,00	2,00	2,00
informatika (informatika)		1,00	3,00	3,00
kémia (kémia)		2,00	0,00	0,00
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)		4,00	4,00	5,00
matematika (matematika)		5,00	5,00	5,00
osztályfőnöki (osztályfőnöki)		1,00	1,00	1,00

rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)		2,00	1,00	0,00
tánc és dráma (dráma és tánc)		0,00	0,00	0,00
történelem (történelem)		3,00	3,00	3,00
		27,00	28,00	28,00

Összevont esti oktatás

Tantárgy	10-11			
	9-10		11-12	
	9	10	11	12
1 idegen nyelv (a1; n1) (egyéb nyelv)	2,00	2,00	3,00	3,00
biológia (biológia)		1,00	1,00	1,00
filozófia (filozófia)		0,00	0,00	0,00
fizika (fizika)	1,00	1,00	1,00	0,00
földrajz (földrajz)	1,00	1,00	1,00	1,00
informatika (informatika)	0,00	1,00	2,00	1,00
kémia (kémia)	2,00	0,00	0,00	0,00
magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv és irodalom)	2,00	2,00	2,00	3,00
matematika (matematika)	2,00	3,00	2,00	3,00
osztályfőnöki (osztályfőnöki)	0,50	0,50	0,50	0,50
rajz (rajz és műalkotások elemzése, vizuális kultúra)	1,00	1,00	0,00	0,00
tánc és dráma (dráma és tánc)		0,00	0,00	0,00
történelem (történelem)	1,00	2,00	1,00	2,00
	12,50	14,50	13,50	14,50

A levelező tagozatnál feltüntetett órakeretek felét biztosítja az iskola a levelező tagozat esetében.

3.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- **A tankönyv kiválasztásának módja**

A tankönyvek terjesztése a törvényi előírásoknak megfelelően történik. A szakmai munkaközösségek évről évre felülvizsgálják a tantárgyi követelmények szerint az alkalmazott tankönyveket, tankönyvcsaládokat.

A tantárgyi programok legfontosabb eszköze továbbra is a tankönyv (további részei a tanári kézikönyv, tanulói munkafüzet, munka- és mérőlapok, szemléltető- és munkaeszközök). Minimális követelmény a tankönyvekkel szemben, hogy a tantervi anyagot az életkori sajátosságoknak megfelelően dolgozza fel, ugyanakkor még az érthetőség kedvéért se tartalmazzon olyan leegyszerűsítéseket, amelyek megamisíthatják a tényeket.

A tankönyvek feleljenek meg a NAT és a kerettantervek követelményrendszerének. A korábban készült tankönyvek továbbra is használhatók, ha azok illeszkednek a NAT-hoz és a kerettantervekhez. Olyan tankönyv is választható, amely a tanár egyéniségének illetve az osztálynak, csoportnak leginkább megfelel, és a hivatalos tankönyvjegyzéken szerepel. Fontos, hogy a tankönyv az iskola helyi programjában megfogalmazott célokkal is összhangban legyen.

A tankönyv kiválasztásának folyamata

- Tekintsük át a jóváhagyott tankönyvek listáját (Művelődési Közlöny melléklete)
- Tanulmányozzuk a tankönyvkiadók katalógusait (a Tankönyvkiadók Országos Szövetsége a TANOSZ - összesített katalógust ad ki)
- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a sajtóban megjelenő tankönyvkritikákat.
- Bővítjük az iskolai "tankönyvtár" állományát.
- A könyveket meg kell vizsgálnunk abból a szempontból is, hogy mennyire felelnek meg tanítványaink fejlettségi szintjének, és milyen mértékben szolgálják a követelményekben rögzített ismeretek, készségek, képességek fejlesztését.
- A kiválasztott tankönyv mellett szükséges-e valamilyen segédkönyv vagy más kiegészítő taneszköz?
- Mennyire életkorbarát?
- Teremt-e lehetőséget az önálló tanuláshoz, a differenciáláshoz, a rögzítéshez, gyakorláshoz?
- Milyen az ismeretszerzés és az alkalmazás aránya?
- Mennyire motiváló erejű a könyv tartalma, kreativitásfejlesztő-e a feladatrendszer?
- Milyen a nyelvi megformáltsága?
- Mennyire igényes a kivitelezése?
- Össze kell vetni a tankönyv árát annak várható élettartamával!

A tankönyvek megrendelése előtt fontos a szülők tájékoztatása, véleményük meghallgatása. A választott tanítási eszközök elsődleges célja a tanítási-tanulási folyamatok elősegítése. A tanulói segédeszközök kiválasztásának elsődleges szempontja a tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzés legyen, feleljen meg a törvényes követelményeknek. Az eszközök feleljenek meg a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályoknak, szabványoknak.

- **Az ingyenes tankönyvellátás biztosítása**

Az iskola a törvényi előírásoknak megfelelően felméri az ingyenes tankönyv ellátásra szorulókat, bekéri a jogosultságot igazoló dokumentumokat és az érintett tanulók számára biztosítja a könyvtári tartós tankönyvekből az ingyenes tankönyvellátást.

3.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A kifutóban lévő nyolcosztályos gimnáziumi osztályoknál a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Itt történik a kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.

Alapvető feladat - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Általános feladatok:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének fejlesztésével;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

3.7. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg, biztosítjuk testnevelés oktatásra a heti 5 órát.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás-programban;
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna;
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében;
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok, együtt és egyformán fontosak és jelentősek. A fizikai erőnlét méréseit a központi elvek szerint a szaktanárok határozzák meg és az éves munkatervükben rögzítik.

- **Kiemelt feladat**

A törvényi előírásoknak megfelelően a tanulóknak heti 2,5-5 órában történik a testnevelés biztosítása az érettségire készülőkénél és a minden napi testedzés feltételeinek megteremtése is a szakiskolásoknál

3.8. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak a 2013. szeptember 1-jén induló osztályoknál a helyi tanterv A.) részében meghatározottak. A helyi tanterv B.) része a 2013 előtt induló osztályokra tartalmaz iránymutatást.

A tanító pedagógusokat az igazgató jelöli ki a választható tantárgyak alapján és figyelembe veszi a szülők igényeit. A diákok és szülők észrevételeiket az osztályfőnökökön keresztül juttathatják el az igazgatóhoz.

3.9. Projektoktatás

A projektoktatás a 2013. szeptember 1-jén induló osztályoknál a helyi tanterv A.) részében meghatározott.

A B.) helyi tanterv a 2013 előtt induló osztályokra tartalmaz iránymutatást.

3.10. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskola esélyegyenlőségi szabályzattal rendelkezik, és e szerint jár el.

3.11. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

Az intézménybe lépés feltétele:

- a nyolcosztályos gimnáziumi csoportnál megfelelő szintű eredmény elérése a felvételi eljárás során
- a bizonyítvány a 8. évfolyam sikeres befejezéséről
- a 9. évfolyamnál sikeres alkalmassági vizsga, amennyiben a felvételi bizottság úgy dönt
- sikeres felvételi a tagozatos csoportokba jelentkező tanulóknak
- a szakképző évfolyamon az érettségi bizonyítvány
- A felvételi eljárás rendjéről évenként dönt a tantestület
- Az esti gimnáziumi oktatásnál a 8. osztály elvégzését követően a 9. évfolyamba a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők különbségi vizsgával a 10. évfolyamba kerülnek

- A magasabb évfolyamra lépés feltételei az intézményen belül

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

Az alaptantervi minimum követelmények teljesítése /KT.71.§ (1) alapján /, azaz a tanuló év végi osztályzata, javító vizsga illetve osztályozó vizsga eredménye legalább elégséges (2) érdemjeggyel minősített legyen.

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, akit a /KT.71.§ (3) alapján / az igazgató mentesít az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés - minősítés alól.

Különbségi vizsga letételéről, más iskolából való átvételről az igazgató dönt.

- Aki egy vagy két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot az augusztusi javítóvizsgán újra számot adhat tudásáról, aki három vagy több tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, évfolyamot kell ismételnie.
- A tankötelezettségi korhatárt betöltő, másodszor is osztályt ismétlő, magatartási zavaros tanuló eltanácsolható az iskolából.

- A 250 tanítási óránál többet hiányzó tanuló tantestületi döntés alapján osztályozó vizsgára kötelezhető.
- A szülő, az iskola igazgatójától, átlagtól eltérő haladásra kérhet engedélyt gyermeke számára. Kérheti:
 - a) gyermeke magasabb évfolyam munkájába való bekapcsolódását, ha hamarabb elsajátította az adott tanév anyagát, és szaktanári véleménye alapján is képes bekapcsolódni a magasabb évfolyam munkájába,
 - b) egy vagy több évfolyam ismételését gyermekének gyenge teljesítménye esetén.
- A magasabb évfolyamba lépésről, a pótvizsga, osztályozó vizsga lehetőségének megadásáról az igazgató által összehívott tanév végi osztályozó értekezlet határoz.

3.12. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

- Az értékelésre jogosultak köre

A tanulók tantárgyi értékeléséről, érdemjegyeiről félévi és év végi osztályzatáról a tantárgyat tanító pedagógus, magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt.

- Az ismeretek számonkérésének követelményei, formái;

A tanév elején az osztályfőnökök, szaktanárok ismertetik a tanulókkal és szüleikkel a helyi tantervben rögzített követelményeket, a számonkérés formáit: szóbeli, írásbeli, gyakorlati számonkérés, az értékelés, minősítés általános szempontjait. Az adott tantárgyból a szaktárgyi munkaközösség dönti el az írásbeli dolgozatok és az egyéb információs jegyek beszámítását a félévi és az év végi osztályzatokba. Pedagógiai programunk tantárgyanként tartalmazza a munkaközösségek eljárási rendjét.

Feleletnek minősül a tanórai frontális és egyéni szóbeli számonkérés, a rendszeres felkészülés ellenőrzését szolgáló röpdolgozatok (javításukat egy héten belül elvégezzük), a tanórán kapott feladatok elvégzése során nyújtott teljesítmény értékelése, kísérletek, mérések gyakorlati bemutatása azokban a témakörökben, ahol a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra, tevékenységének gyakorlati bemutatása (testnevelés, technika, számítástechnika, rajz, ének-zene területén). Ezekre a számonkérési lehetőségekre a tanulónak nap, mint nap, óráról órára számíthatnia kell.

A témazáró felmérések a tantárgyak bizonyos témaköréhez kapcsolódnak. Az ezekre kapott minősítések hangsúlyozott szerepet kapnak a félévi és tanév végi értékelésben. A témazáró dolgozatokat kellő előkészítés előzi meg, időpontjukat az összefoglalás, felkészülés során előzetesen közöljük, és úgy ütemezzük őket, hogy két témazárónál többet egy napon a tanuló ne írjon. Javításukat %-os arányban és érdemjeggyel értékelve két héten belül elvégezzük. Elégtelen, vagy a tanulótól elvárható lényegesen gyengébb témazáró esetén, a körülmények mérlegelésével (például hosszantartó betegség) a szaktanár lehetőségeit adhat a javításra.

3.13. A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulók teljesítményét az egyes tantárgyakból a tantervi követelmények alapján – tanítási órákon végzett szóbeli és írásbeli munka figyelembevételével – tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és év végén pedig osztályzattal kell értékelni. A számonkérés formáit a pedagógiai program alapján kell választani. A tanuló két témazárónál többet nem írhat egy nap.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségfejlesztési rendszere, azon tananyagok, tantárgyak köre, amelyekből a tanuló teljesítményét nem kell értékelni

1. Azon tantárgyak köre, ahol az érdemjeggyel történő értékelés nem szükséges:

A tantestület nem kívánja külön érdemjeggyel értékelni a gimnáziumi oktatásban megjelenő modulokat, az osztályfőnöki órába épített tevékenységeket, tanórán kívüli foglalkozásokat, ha arról a jogszabályok máshogy nem rendelkeznek és a tanulók továbbhaladása szempontjából nem indokolt.

A tanulók tantárgyi értékeléséről, érdemjegyeiről félévi és év végi osztályzatáról a tantárgyat tanító pedagógus, magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt.

2. Az osztályozó értekezletek feladata és célja

az osztályfőnökök osztályukról összeállított értékelő, elemző jelentéseinek meghallgatása, a tanulók dicséretére és büntetésére vonatkozó javaslatok előterjesztése, a javaslatok elfogadása, illetve elutasítása, a tantestület kapjon tájékoztatást az egyes osztályokban, illetve az Iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményeiről és gondjairól, az osztályozó értekezleten az iskolai pedagógusok részvétele kötelező, az osztályozó értekezletet az Iskola Igazgatója szervezi és vezeti.

Feladatai:

a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságának vizsgálata
a követelmény teljesítésének szintje alapján a tanulási hibák, nehézségek feltárása és a korrekció módjának kijelölése
a tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz
a tanulók teljesítményének a tantervi követelményekhez viszonyított minősítése érdemjegyekkel
a tanulócsoporthoz viszonyított eredményeinek az országos - hasonló korú és iskolázottságú tanulók - standardizált értékeléséhez.
A követelmények és a módszerek az egyes tantárgyi programoknál meghatározottak.

- A beszámoltatás formái: szóbeli, írásbeli, gyakorlati számonkérés

3.13.1. Írásbeli feladatok értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások:

Formája: A tanár törekedjen a tanulók egyenletes terhelésére. Fordítson gondot a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra. Az iskolai írásbeli beszámoltatás egy-egy lecke illetve résztémakör esetében röpdolgozat, egy témát átölelő tananyag esetében témazáró dolgozat formájában történik.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei:

A tanulók felkészülését úgy tervezze, hogy otthoni munkájuk (írásbeli, memoriter, tananyag elsajátítás) ne haladja meg a tanóra időtartamát.

Rendje: A pedagógus joga és kötelessége diákjai munkájának folyamatos, rendszeres, tárgyilagosságra törekvő, ellenőrzése, értékelése.

A tanár ellenőrzi az írásbeli feladatot a diákok bevonásával.

Egy-egy téma lezárását az összefoglalást követően témazáró dolgozattal kell lezárni.

A tanárnak a témazáró dolgozatok javítását legkésőbb két héten belül el kell végeznie.

A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe az írásbeli beszámoltatásoknak:

Az adott tantárgyból a szaktárgyi munkaközösség dönti el az írásbeli dolgozatok és az egyéb információs jegyek beszámítását a félévi és az évvégi osztályzatokba. Ha a tanulócsoporthoz jelentős hányada a minimumszint teljesítésére nem képes a témazáró dolgozatoknál, a tanárnak módot kell adnia a hiányok pótlására és lehetőséget kell biztosítani az érdemjegy javítására.

3.13.2.Szóbeli értékelés:

- A beszámoltatások helye a tanítás-tanulás folyamatában:

rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órákon

szóbeli feleltetés az előző órák anyagából

írásbeli számonkérés az előző órák anyagából

témazáró feladatlapon megoldása témakörönként a tananyag feldolgozása és rendszerezése után

kísérletek, mérések gyakorlati bemutatása azokban a témakörökben, ahol a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra

tevékenységének gyakorlati bemutatása (testnevelés, technika, számítástechnika, rajz, ének-zene területén)

- A helyi mérések rendszere

A Köznevelési törvény, a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, valamint az erre épülő helyi tanterv követelményein alapszik.

Diagnosztikus mérés (a tanuló előzetes tudásának feltárása) a tanév eleji felmérések alkalmával. Szummatív (lezáró - minősítés) értékelés az iskola magasabb évfolyamába lépéskor. Itt olyan átfogó képességmérésekre van szükség, amelyek kapcsolatban állnak az adott évfolyamra jellemzően az iskola személyiségfejlesztő alapelvével, és kellő mennyiségű adatot nyújtanak a nevelőtestület számára a tanítás-tanulás folyamatáról és az oktató-nevelő munka összehasonlításáról.

A tanulói teljesítmények értékelésében meg kell teremteni az írásbeli és szóbeli, a méréseken alapuló és a beszélgetésekre épülő értékelések egyensúlyát. Nagy szerepet kap a fejlesztő értékelés. Erre az elvre a tantárgyi terveken túl a tanmenetek tervezésénél és a konkrét tanórai munka megszervezésénél is ügyelni kell.

- Az osztályozás elvei

A tanuló minél többféle tevékenységét értékeljük, de nem minden tevékenységét osztályozzuk. Az osztályozás motivációja a tanuláshoz, a teljesítmény fokozásnak. Az osztályozást mindig kíséri értékelés. Az értékelés folyamatába vonjuk be a tanulókat is. Ez a pedagógiai módszer - az értékelés szempontjainak elsajátítása, alkalmazása és az elviselése, megszokása - a tágabb értelemben vett nevelési folyamat alapvető szempontja.

Ugyanakkor hatékony módszere a demokratizmusra nevelésnek. Ebből következően a tanulók egymás tevékenységét, teljesítményét értékelhetik.

Az egyes tantárgyi osztályzatok különüljenek el a magatartás és szorgalom értékelésétől.

A témazáró dolgozatokra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól. Ezért egy nap kettőnél több témazáróra ne kerüljön sor. A témazárót minden esetben összefoglalás, rendszerezés előzze meg.

A minimális teljesítmény elérése érdekében sikertelen témazáró esetén a szaktanár javítási lehetőséget adhat.

A diagnosztikus méréseket százalékosan értékeljük.

A helyesírási hibákat minden tantárgy írásbeli értékelésénél javítani kell.

3.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

3.14.1 A magatartás értékelésének elvei

Célja

A minősítés folyamata és eredménye az egyén és a közösség számára is nevelő hatású legyen.

Elvek

- A viszonyítási alapot az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik.
- A tanulói magatartás és szorgalom értékelése az iskolai Házirendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítésén és a közösségért végzett munkán alapul.
- A magatartás osztályzata az életkorhoz igazodóan a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt tanúsított magatartását és az irántuk érzett felelősségérzetét értékeli.

3.14.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- A szorgalom osztályzata a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és köteleességtudatát értékeli.
- Értékelés osztályozással évente két alkalommal (félévkor és év végén) az osztályozó értekezleten történik

A magatartás és szorgalom minősítésének tartalma

Magatartás: példás - jó - változó - rossz

Szorgalom: példás - jó - változó - hanyag

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezettsége	Nagyfokú, állandó, másokra	Megfelelő, még nem teljesen a	Másokat zavaró, kifogásolható,	Erősen kifogásolható,

	pozitívan ható	sajátja	gyenge, ingadozó, de igyekezik javulni	másokat zavaró, negatív
Viselkedéskultúrája, hangneme	Kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	Kevés kivetnivalót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, közönséges, goromba, heves, hangoskodó
Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező, részt vesz, de befolyást nem gyakorol	Nem árt, ingadozó, közömbös, vonakodó, komisz	Negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő	
Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
Felelősségérzete	Nagyfokú felelősségtudat	Időnként feledékeny	Ingadozó	Felelőtlen, megbízhatatlan

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassító
Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, önálló	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felszerelése gyakran hiányos	Szinte nincs felszerelése, többnyire hiányos
Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	Rendszeres, érdeklődő	Előfordul, hogy csak ösztönzésre dolgozik	Ritkán	Egyáltalán nem

3.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A tanulók jutalmazása (Knt 58. §)

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten
 - példamutató magatartást tanúsít,
 - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
 - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
 - vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
 - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.
- Az iskolában - tanév közben - elismerésként a következő dicsérek adhatók:
 - szaktanári dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret,
 - nevelőtestületi dicséret.
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:
 - szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,

- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.
- 4. Az a gimnáziumi tanuló, aki több éven át kiváló tanulmányi eredményt ért el, Hamvas Béla emléklapokat kap, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.
- 5. Az a tanuló, aki az adott tanévben kiváló tanulmányi eredményt ért el, kimagasló sporttevékenységet és közösségi munkát végzett, oklevelet és könyvjutalmat kap a tanévzáró ünnepségen, alapítványunk kuratóriumának döntése alapján.
- 6. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- 7. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
- 8. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
- 9. A legalább jó tanulmányi eredményt elérő diákok Oroszlány Város Képviselőtestületének ösztöndíjában részesülhetnek a hatályos önkormányzati rendelet alapján.

A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

1. Azt a tanulót, aki
 - tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
 - vagy a házirend előírásait megszegi,
 - vagy igazolatlanul mulaszt,
 fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.
2. Az iskolai fegyelmező intézkedések formái
 - Megrovás
 - Szigorú megrovás
 - Meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
 - Áthelyezés másik osztályba, iskolába
 - Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
 - Kizárás az iskolából
3. Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.
4. A tanuló súlyos kötelezettségszegése esetén a fegyelmező intézkedés fokozataitól el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább "osztályfőnöki megrovásban" kell részesíteni. Súlyos kötelezettségszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
 - az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása, emberi méltóságának megsértése;
 - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
 - a szándékos károkozás;
 - az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
 - ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
5. A tanuló súlyos kötelezettségszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.
6. A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
7. A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét és a fegyelmi fokozatot a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

Tantárgyi osztályzatok

- A tanulókat minden hónapban érdemjeggyel értékeli a tanár
- Heti egyórás tantárgy esetén is az érdemjegyek száma félévenként legalább három.

Félévkor és a tanév végén tantárgyanként egy-egy osztályzattal történik a tanuló teljesítményének értékelése. Osztályzatok: kitűnő (csak év végén), jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A félévi értékelésről az értesítés az ellenőrző könyv megfelelő oldalára jegyzendő, az év végi értékelés bejegyzésének dokumentuma a bizonyítvány.

Fontos, hogy az év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékelje, és nem az érdemjegyek középátlósaként jelentkezzen. Tükrözze az esetleges fejlődést is. Ezt segíti, ha az osztályzatban a pedagógus a tantárgy feladatrendszerének minél több elemét értékeli, a tanulók sokféle teljesítményét figyelembe veszi.

A nem kötelező tantárgyat a továbblépésnél úgy kell kezelni, mintha kötelező lenne.

Osztályzatok minősítése és követelményeik:

- Jeles (5)** - ha a tanuló tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival vissza tudja adni a szabályokat. Tud szabadon, önállóan beszélni. Látja az összefüggéseket.
- Jó (4)** - ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a jeles teljesítményéhez, de apró bizonytalanságok vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.
- Közepes (3)** - ha a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokkal fogalmaz.
- Elégséges (2)** - ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.
- Elégtelen (1)** - ha a tanuló a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Az osztályzatok bejegyzésének módja

Az érdemjegyeket a tanár az osztálykönyvbe való bejegyzéssel egyidejűleg az ellenőrző könyvbe is írassa be.

Feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható, ha azt a tanulók értékelve visszakapták.

A témazáró dolgozatok érdemjegyeit a naplóba piros, minden egyéb érdemjegyet kék tintával kell bejegyezni.

3. 15. Az otthoni felkészülés

A tanulási folyamatban elengedhetetlen a diákok otthoni munkája, ezt szolgálják a házi feladatok.

- Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli feladatok elvei, korlátai

A rendszeres írásbeli házi feladatok elmélyítik a tanórán szerzett ismereteket

(pl. idegen nyelvnél a levélírás), a gyakorlati alkalmazást segítik (pl. matematika feladatoknál). A tanár köteles a házi feladatokat ellenőrizni, a hibákat javítani, értékelni. Az egyéni tanulásra ösztönözheti a tanulót az otthoni írásbeli munka (pl. kutató munkák esetén).

- Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvei, korlátai

A lexikai ismeretek, memoriterek elsajátításánál elengedhetetlen a szóbeli házi feladatok használata. Természetesen ehhez is rendszeres tanári ellenőrzés. Javítás, értékelés szükséges.

A teljesítmények szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába beépül, az osztályozás és az írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változhat.

A házi feladatok elkészítésének, megtanulásának ideje nem haladhatja meg a napi tanórák felét.

3.16. Moduláris projekt oktatás esetén az egyes modulok, projektek értékelése és minősítése, valamint a beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe

A kerettanterv ajánlásai alapján beépítettük a nyolc, hat, négy évfolyamos képzésünkbe a következő modulokat:

- tánc és dráma,
- etika,
- életvitel.

Az integrált modulok követelményei, értékelése az adott tantárgy keretein belül történik

Az integrált modulok esetében is szükséges a minimális követelmények teljesítése, előfeltétele a tanuló tanulmányi továbbhaladásának, értékelése szövegesen történik. A bizonyítványba jól megfelelt, megfelelt, részt vett bejegyzés kerül.

3.17. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

• Mit értünk fittség alatt?

A mozgás - minden élőlényre jellemző - életjelenség.

A különböző differenciáltságú élő szervezetek mozgásszükséglete igen nagy eltéréseket mutatnak.

Az emberi szervezet megfelelő fejlődéséhez/működéséhez, az egészség szempontjából szilárd egyensúlyt biztosító edzettség kialakításához/megtartásához jelentős, optimális idejű és intenzitású mozgásra/testedzésre van szükség. Ha az életvitelünk során mozgás/edzés lehetőségünk, mozgásterünk beszűkül, vagy megszűnik, akkor egyre nehezebben tudjuk elkerülni, a különféle mentális funkció zavarok kialakulását, (pl. terheléstűrés, konfliktuskezelés, problémamegoldó-képesség) és a vérszegény mozgásszegény életmóddal összefüggésbe hozható szervi, anatómiai elváltozással járó betegségek (pl. magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, elhízás stb.) kialakulását.

A rendszeres, optimális mennyiségű sportolás hatására edzettek, fittekké leszünk.

A fitt egyén fizikai és szellemi tevékenysége hatékony és tartós, testi-lelki egészsége kiegyensúlyozott és szilárd. Minél stabilabb az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben egyaránt - annál egészségesebb az ember.

A fittség sűrűn félreértett szó. Egyeseknek mindössze izmosságot, csinoságot jelent, a teljes fitness ennél lényegesen több. Fittségen olyan testi-lelki állapotot értünk, amelyet magában foglalja az egészséges létezés és a jó közérzet stabil megtartását. A fittség azt is jelenti, hogy a testünket teljes munkára kész állapotban tartjuk. A fitt egyén a fokozott, fizikai, szellemi munkához és a lelki vagy társadalmi megterhelésekhez jól tud alkalmazkodni.

• A rendszeres fizikai aktivitás/testedzés elősegíti:

a nagyobb állóképességet és egyéni energiát,

a könnyebb és tudatosabb stressz helyzetkezelést,

a határozottságot, a dönteni tudást,

a testi-lelki harmóniát, (csökkenti a depresszió, a hipochondria és a szorongás kialakulását),

a fokozottabb szellemi koncentrációs képességet és kitartást,

a biztonságérzést, a nagyobb önbecsülést, és önbizalmat, a vonzóbb karcsúbb alakot, a hatékony testsúlyszabályozást, a jobb megjelenést,

az erősebb aktív izomzat és csontrendszer kialakulását és megtartását, a csonttrikulás késleltetését, lelassítja az öregedési folyamatot,

a nyugodtabb mélyebb alvást, amely elősegíti a szervezet gyorsabb regenerálódását,

a testi panaszok csökkenését, (jobb emésztés, ritkább székrekedés, ritkább hátfájás, stb.),

a jobb közérzetet, a ritkább ízületi és hátfájdalmakat,

a szív -érrendszeri, mozgásszervi, daganatos és elhízással járó betegségek megelőzését,

a tökéletes testtartást,

esetenként a társas és egyéni kapcsolatok létesítését és ápolását.

A fitt egyénre többek között még az is jellemző, hogy ugyanolyan intenzitású és idejű fizikai/szellemi megterheléstől kevésbé fárad el, ill. rövidebb idő alatt pihenni ki magát, vagy pl., hogy az immunrendszere erősebb (ellenállóbb), ezért a kisebb megbetegedéseket, fertőzéseket könnyebben legyőzi.

• **A nem fitt ember az alábbiaktól szenvedhet:**

energia és vitalitás (életerő) hiánya,
alkohol, drog, cigaretta, vagy ételfüggőség,
túlsúly, amely extra terhelést jelent a test (szervezet) számára,
fizikai erő, tartós koncentráció képesség hiánya, (gyengébb minőségű munka, kevesebb jövedelem),
fizikai betegséggel szembeni védtelenség,
szellemi, vagy érzelmi betegségekkel szembeni érzékenység (védtelenség),
szerkezeti problémák beleértve (izom, ín és szalag) merevségeket és az ízületi fájdalmakat,
a lazítás és az életélvezetere, (harmonikus családi életre) való képtelenség.

Az igen gyenge, gyenge fizikumú egyén a mindennapi élet kihívásainak nehezen tud elegendes tenni, az állandóan fáradt ember munkavégző képessége labilis, testileg-lelkileg sérülékenyebb, könnyebben sebezhető.

Az állandóan fáradt emberek fásultan, szomorúan, rossz életminőségben élik le az életüket, és igen gyakori, hogy a fizikai állapotuk romlásával, gyengülésével egyre nő bennük a testedzés és a sport iránti ellenszenv. A gyenge, fáradt embernek nem jut az eszébe, hogy közérzete javításához, önbizalma növeléséhez, önbecsülése visszaszerzéséhez a leghatásosabb "tartósan szedhető" (káros mellékhatással nem bíró) gyógyszer, a rendszeres örömmel végzett sportolás/testedzés.

• **A tanulók fizikai mérése:**

A motorikus próbarendszerek az egészség/terhelhetőség szempontjából a leglényegesebb kondicionális képességek mérésével, az elsődleges fontosságú tesztek mérik.

Ide tartoznak a különféle időtartamú (rövid-közepes- hosszú-távú) mérések. A fizikai fitness az aerob kapacitással, az izomerővel és az egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Mennyiségi jellemzők: - aerob kapacitás,

- izomerő,
- erő-,állóképesség.

Minőségi jellemzők: - testösszetétel,

- egyéni életmód.

Elsődleges tesztek: - aerob fittség mérése,

- vázizomzat mérése,
- antropometriai mérés,
- sport-életmód kérdőív.

Másodlagos tesztek: - felső-, alsó végtag munkája,

- váll mozgékonyasága.

Harmadlagos tesztek: - kéz szorítása,

- fizikai fittség

DIMENZIÓ	HUGAROFIT	EUROFIT
Aerob fittség	Cooper-teszt+pulzusmérés	Futás, úszás, kerékpározás
Statikus izomerő	Nem méri	Kézi szorítás, függés
Dinamikus izomerő	Helyből távol ugrás,kétkezes dobás fej felett, egykezes labdalökés helyből	Helyből távol ugrás
Izomerő, állóképesség	Mellső fekvőtámasz, hanyattfekvésből felülés, hason fekvésből törzsemelés	Felülés
Futás, gyorsaság	Nem mér	10*5m-es ingafutás
Végtag mozgásának gyorsasága	Nem mér	Lapérítés
Hajlékonyság	Ülésben előrenyúlás	Ülésben előrenyúlás
Egyensúly	Nem mér	Flamingó-teszt

Az iskola a Hungarofit alapján mér.

3.18. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az iskola a törvényi előírásoknak megfelelően felkészíti tanulóit a közép- és emelt szintű érettségi vizsgára.

ÉRETTSÉGI TÉMAKÖRÖK

Angol, francia, német, spanyol nyelv

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika

Biológia

1. Bevezetés a biológiába
2. Egyed alatti szerveződési szint
3. Az egyed szerveződési szintje
4. Az emberi szervezet
5. Egyed feletti szerveződési szintek
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Fizika

1. Mechanika
2. Termikus kölcsönhatások
3. Elektromos és mágneses kölcsönhatás
4. Atomfizika, magfizika, nukleáris kölcsönhatás
5. Gravitáció, csillagászat
6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

Földrajz

1. Térképi ismeretek

2. Kozmikus környezetünk
3. A geoszférák földrajza
4. A földrajzi övezetesség
5. A népesség- és településföldrajz
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe
7. A világ gazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok
8. Magyarország földrajza
9. Európa regionális földrajza
10. Európán kívüli földrészek földrajza
11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

Informatika

1. Információs társadalom
2. Informatikai alapismeretek – hardver
3. Informatikai alapismeretek – szoftver
4. Szövegszerkesztés
5. Táblázatkezelés
6. Adatbázis-kezelés
7. Információs hálózati szolgáltatások
8. Prezentáció és grafika
9. Könyvtárhasználat
10. Algoritmizálás; adatmodellezés, programozási ismeretek (csak emelt szinten)
11. A programozás eszközei (csak emelt szinten)

Kémia

1. Általános kémia
2. Szervetlen kémia
3. Szerves kémia
4. Kémiai számítások

Magyar nyelv

1. Ember és nyelv
2. Kommunikáció
3. A magyar nyelv története
4. Nyelv és társadalom
5. A nyelvi szintek
6. A szöveg
7. A retorika alapjai
8. Stílus és jelentés

Magyar irodalom

1. Életművek: Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila.
2. Portrék: Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János.
3. Látásmódok: Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos
4. A kortárs irodalomból
5. Világirodalom
6. Színház- és drámatörténet
7. Az irodalom határterületei
8. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
2. Számelmélet, algebra
3. Függvények, az analízis elemei
4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria
5. Valószínűség-számítás, statisztika

Mozgóképkultúra és médiaismeret

1. A mozgóképnyelv alapjai, a filmpoétika fogalmai
2. Mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek
3. Mozgóképi szövegalkotás
4. Műfaj- és műismeret
5. Korstílusok, szerzők és művek
6. Egyetemes filmtörténeti ismeretek
7. Magyar filmtörténeti ismeretek
8. Média a mindennapi életben
9. A médiaszövegek befogadása és a média közönsége
10. Médiaintézmények
11. A reprezentáció
12. Jellegzetes televíziós műsortípusok

Testnevelés

1. A magyar sportsikerek

2. A harmonikus testi fejlődés
3. Az egészséges életmód
4. Testi képességek
5. Gimnasztika
6. Atlétika
7. Torna
8. Ritmikus gimnasztika
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Természetben űzhető sportok

Történelem

1. Az ókor és kultúrája
2. A középkor
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
5. Magyarország a Habsburg Birodalomban
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús
10. Összeomlásig
11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
12. A jelenkor
13. A mai magyar társadalom és életmód

Belügyi középszintű érettségi vizsga

1. A katasztrófa-, tűz- és polgári védelem rendeltetése és az azt meghatározó jogi szabályozás.
2. A rendészeti szervek tagjainak intézkedési kötelezettsége.
3. A rend, közrend, közbiztonság fogalma.
4. A rendészeti szervek szolgálati tagozódása.
5. A katasztrófa-, tűz- és polgári védelem szakmai tevékenysége, területei.
6. A kényszerítő eszközök és alkalmazásuk.
7. Alakosság a rendészeti szerveknél.
8. A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjává válás feltételei.
9. A jogellenes cselekmények fogalma, csoportosítása (társadalomra veszélyességük szerint).

10. A tájékozódás a rendészeti szervek tevékenységében.
11. A szabálysértési eljárás megindításának feltételei.
12. A fegyelmi és függőségi viszonyok rendszere a belügyi rendészeti szerveknél.
13. A rendőri intézkedések, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásának alapelvei.
14. A bűncselekmény, a büntett és a vétség fogalma.
15. A büntethetőségi akadályok rendszere.
16. Az ártatlanság védelme és az önvádra kötelezés tilalma a büntetőeljárás során.
17. A terep fogalma, a terepfajták csoportosítása.
18. A nyomozás meghatározása és jelentősége.
19. A szabálysértési szankciók és alkalmazhatóságuk az egyes szabálysértési hatóságok által.
20. A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjára fegyelemsértés esetén kiszabható fenytések. Az egyes fenytések alkalmazására vonatkozó speciális szabályok.

Ének- zene

Informatikai alapismeretek A középszintű szóbeli vizsga részletes tematikája a fővárosi és megyei kormányhivatalok által szervezett vizsgákhoz (2015. év)

Minden tétel két feladatból („A” és „B”) áll: Az „A” feladat az adott témakör általános bemutatását és a témakör meghatározott részeinek részletesebb kifejtését igényli. A „B” feladat egy számítógéphez kapcsolódó téma általános bemutatását és a problémamegoldás módjának ismertetését igényli.

A szóbeli vizsgarész kiemelt területei

A) Szóbeli számonkérés

- Hardver eszközök jellemzése
 - Szoftver eszközök jellemzése
 - Hálózati fogalmak
 - Hálózati módszerek, eljárások
 - Hálózati kommunikáció
 - Rendszeradminisztrációs feladatok
- szoftveres ismeret
- Algoritmus-leíró eszközök ismerete
 - Programnyelvi tájékozottság, programozási tételek ismerete
 - Adatbázis ismeretek, térinformatikai alapismeretek
- hardveres ismeret
- Egyen- és váltakozóáramú hálózati ismeretek
 - Analóg kapcsolóüzemű áramkörök jellemzése
 - Kombinációs és szekvenciális hálózatok ismerete

B) Számítógépen történő számonkérés

- Általános szoftverek haladó alkalmazása
 - Operációs rendszer jellemzőinek lekérdezése
 - Operációs rendszer fontosabb segédprogramjainak az ismerete
 - Képek grafikai jellemzőinek módosítása
 - Számítógépes kommunikáció ismerete (levelezés)
 - Információ keresése az Interneten
 - Weblap-készítési ismeretek
 - Hálózati jellemzők és paraméterek lekérdezése, módosítása
- szoftveres ismeret
- Programozás fejlesztői környezet alkalmazása, paraméterezése
- hardveres ismeret
- Áramkörök elemzése és feladatmegoldások

Informatikai alapismeretek A középszintű szóbeli vizsga részletes tematikája a fővárosi és megyei kormányhivatalok által szervezett

vizsgákhoz (2015. év)

A témakörök előtt lévő számok megegyeznek a 40/2002. (V.24.) OM. rendeletben az informatikai alapismeretek vizsgatárgy részletes vizsgakövetelményeinél szereplő kompetenciák és témakörök előtt lévő számokkal.

A tétel három altételtől áll („A”, „B”, „C”). A vizsgázónak mindhárom altételtől kell húznia egyet. Az altételsoroknak legalább 20 tételt kell tartalmazniuk. Az altételsornak a követelményrendszer minden témakörét (stílus körét) érintenie kell.

Az „A”, „B”, és „C” altételt nem kell egybeszerkeszteni. Az „A”, „B” és „C” altételekből a vizsgázó egyesével húz.

„A” altétel: egy népdal éneklése szöveggel (maximum két versszakkal), emlékezetből, valamint az énekelt népdal elemzése emlékezetből.

A feladat egy lehetséges megfogalmazása:

- Énekelje el a tételként kihúzott népdalt két versszakkal emlékezetből, kifejezően!
- Ismertesse a népdal jellemzőit, vagyis elemezze a dalt! Az elemzés terjedjen ki a dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, hangnem, stílus ismertetésére! Az énekelt daltól függően a vizsgázó megemlítheti a történeti vonatkozásokat, a népszokásokhoz való kapcsolódást, a műzenei kötődést.

Az Ének-zene részletes vizsgakövetelmény Műjegyzékében meghatározott, tételként húzható néhány népdal egyedi vonásai:

- A bolhási kertek alatt / ütembeosztás; aszimmetrikus ritmus
- A Vidrócki híres nyája / népballadák jellemzése, feldolgozás: Kodály Zoltán: Mátrai képek
- Annyi bánat a szívemen / földrajzi vonatkozások
- Béreslegény jól megrakd a szekered / váltakozó ütem, kvintváltás
- Beteg asszony / sorok ütemszáma. 2 + 3 + 2 + 3; ütemmutató; a részleges kvintváltás különlegessége; műzenei feldolgozás
- Duna parton van egy malom / rokonság az előző dallal
- Elindultam szép hazámból / Bartók - Kodály: 20 magyar népdal (előadható zongorakísérettel)
- Este, este, de szerelmes kedd este / ütemmutató minden sorban 2/4, 3/4, 4/4; hangsora mixolíd
- Gyújtottam gyertyát / volta ritmus; népszokás: lakodalmi leánybúcsúztató
- Istenem, Istenem áraszd meg a vizet / népballada; rokona a Szivárvány havasán... népdal
- Körösfői kertek alatt / földrajzi vonatkozások
- Magos kösziklának / virágének, szövege lehetséges, hogy Balassitól való, Balassi - strófa: 667, 667, 667 szótagszám; a korai magyar líra és a népdal kapcsolata, földrajzi vonatkozások.

B” altétel: egy műdal éneklése a részletes vizsgakövetelményekben megjelölt szintek alapján, továbbá az énekelt anyaghoz kötődő zenei-, és általános művészettörténeti ismeretek kifejtése.

Az altételben szereplő műdalokat úgy kell kiválasztani, hogy azok a részletes követelményrendszerben szereplő valamennyi stílus körét érintsék. Az altételeknek a megfelelő formában kell tartalmazniuk a szükséges mellékleteket (a „B” altételben szereplő műdalok zongorakíséréte megfelelő hangfekvésben, és tiszta kottakép a műelemzéshez).

A feladat egy lehetséges megfogalmazása:

- Énekelje el a tételként kihúzott műdalt emlékezetből / kottából kifejezően (az előadás módját a részletes követelmény határozza meg)!
- Ismertesse a műdalhoz kapcsolódó zenei jellemzőket, zenetörténeti vagy éppen társművészeti vonatkozásokat (pl. irodalom, képzőművészet, építészet, tánc, színház)!

Általános követelmények a felkészítés és a vizsga során

Éneklés

- pontos szövegejtés

- pontos ritmika
- intonációs biztonság

A zongorakíséretes dalok hangszeres kísérettel szólaljanak meg. A kíséretes művek hangfekvése az érettségiző diák hangterjedelmének megfelelő legyen. Vizsgacsoportonként szükséges segédeszköz: egy jól hangolt zongora, valamint a műdalok előadásához egy zongorakísérő tanár.

Műelemzés

- A mű ismertetéséhez a vizsgázó vázlatot, jegyzetet készít. Ennek segítségével oldja meg a „B” altétel második feladatát.
- A mű elemzéséhez használhatja a dal tiszta kottaképét.

„C” altétel: Lapról olvasás

- Egy periódus terjedelmű, modulációt nem tartalmazó bécsi klasszikus zenei idézet lapról olvasása szolmizálva 2#–2b-ig terjedő hangnemekben.

Katonai alapismeretek

Térkép és tereptani alapismeretek

- 1:50 000 méretarányú oktató térkép L-34-25-C Balatonalmádi MH GEOSZ 2007
- 1:250 000 méretarányú oktató térkép ML-34-1 JOG GROUND MH GEOSZ 2007
- 1:250 000 méretarányú oktató térkép JOG-AIR MH GEOSZ 2007
- vonalzó
- körző
- szögmérő

Az eszközöket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.

A szóbeli vizsga sajátossága, hogy a „B” és a „C” feladat végrehajtásához szükség lehet a vizsgázó társak segítségére. Ezért a bent lévő vizsgázók egyszerre kihúzzák a szóbeli tételt, a rendelkezésre álló idő alatt az összes vizsgázó felkészül. Utána kezdődik mindenki számára először az „A” feladat kifejtése, majd a „B” és a „C” feladat végrehajtása következik

Rajz és vizuális kultúra

Tájékoztató a projektmunka készítéséhez

Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik vagy nincs tanulói jogviszonyban, egy központilag megadott témájú vizuális projektmunkát készít el.

A két központilag megadott projekttema közül a vizsgázó egyet választ. Az elkészült projektmunkát, a vizsgabizottságot működtető intézményben legkésőbb az adott vizsgaidőszak írásbeli vizsgáinak kezdetéig kell beadni. A beadott munkát a továbbiakban írásbeli feladatsorként kell kezelni.

A vizuális projekt egy bőséges asszociációs bázissal bíró téma vizuális feldolgozása szabadon választott eszközökkel. A projektmunka meghatározó vonása, hogy a téma feldolgozása önálló munkafolyamat eredménye. A végeredmény eléréséig vezető gondolatmenetet a vizsgázónak vizuálisan dokumentálnia is kell (pl. munkanaplóban).

A projektmunka elkészítése

A munka szabadon választott eszközökkel történik, melyekről a vizsgázó önmaga gondoskodik. A munka mérete nem meghatározott. Az elkészült projektmunkát és a munkanaplót legkésőbb a vizsgaidőszak megkezdéséig le kell adni a vizsgabizottságot működtető intézménybe a készítő nevének és a választott témának a feltüntetésével. A vizsgaanyag kezelése az írásbeli feladatsorra vonatkozó előírások szerint történik.

A projektmunka értékelése

A projektmunka esetében az értékelést központilag kidolgozott javítási-értékelési útmutató alapján kell végezni az alábbi szempontok szerint.

I. Problémamegoldó képesség

- II. Vizuális kommunikációs képesség
- III. Kreativitás, tartalmi komplexitás (az alkotás tartalmi árnyaltsága)
- IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikája
- V. Összkép

A gyakorlati vizsgarészben a maximálisan szerezhető 75 pontot, teljes egészében a beadott projektmunka értékelése adja.

3.19. Az iskola nevelési elvei

3.19.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Célok, feladatok

Az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét.

Az egészséges életmódra nevelésben szolgálni kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, az egészséges életvitel megalapozását. Pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakulása, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Fejlesztési követelmények

Az egészségvédő képesség a testi és lelki egészség fenntartását, a betegség megelőzését szolgálja.

Következetes testápolás, tudatos higiénés magatartás.

Legyen igényük testük, ruházatuk és közvetlen környezete tisztán tartására, gondozására.

Az egészségmegőrzés alapvető szabályainak alkalmazása.

Alkalmazzák a helyes táplálkozás szabályait, váljon szokássá az igényes, kultúrált étkezés.

Az egészségre hátrányos, káros függőségekhez vezető szokások emberi szervezetet károsító anyagok, például: alkohol, cigaretta, legális és illegális drogok egészséget károsító hatásai.

Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat, és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következtésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Ebből adódóan:

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével a holisztikus egészségfejlesztési modell szerint szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani, tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget,

testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas-balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás, káros szenvedélyek (játék, számítógép, Internet, stb.) helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van. (Nat 2003)

Mіндеzen tartalmaknak fokozatosan kell megjelenniük az iskolai pedagógiai munkában.

Olyan egészségfejlesztő programot dolgozzon ki az iskola, amely megfelel a holisztikus egészségfejlesztés modelljének, és amelynek eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártótényezők, és az iskola bevezetések a diákok saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük, fogyasztási szokásaik helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségek megelőzését a korai szűrésekben való részvétel révén,
- sajátos étrend, mozgásprogram kialakítását egészségük megőrzése érdekében,
- váljon képessé személyi és vagyónbiztonságának megteremtésére,
- a társas-kommunikációs készségeik és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Módszertani elemek

Az egészségnevelés módszereiben jelen kell lennie az egészség állapotáról, a társadalom és az egészség viszonyáról szóló információgyűjtésnek. Biztosítani kell az információ feldolgozást, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatal, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtása módszereinek a bemutatását. Az egészségnevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Ajánlott módszerek az egészségnevelés számára:

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások,
- kortárssegítők képzése,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- interaktív, sajátélményen alapuló szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás, egészségnap(ok) rendszeres szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése.

ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
 - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés területén.
2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák;
 - játékos,
 - az iskolai sportkör foglalkozásai;
 - tömegsport foglalkozások;
 - úszásoktatás;
 - b) a helyi tantervben szereplő **Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Testnevelés** tantárgyak tananyagai
 - c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
 - d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
 - e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt; csecsemőápolási, táplálkozási, túra);
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
 - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
 - f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

3.19.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezettudatosságra nevelés célja

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését (Nat), valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól.

A környezettudatosságra nevelés színterei az iskolában:

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai

A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, projekt-tanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások)

Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek)

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások

A környezettudatosságra nevelés tartalmi elemei:

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. (Nat)

Mіндеzen tartalmaknak fokozatosan kell megjelenniük az általános iskolai pedagógiai munkában. A tartalmi elemek megjelenítéséhez részletes segítséget nyújt a Kerettantervi segédlet a környezeti neveléshez, melyet 2001-ben minden iskola megkapott, és olvasható a www.om.hu közoktatás rovatának tanterv alrovatában, valamint www.konkomp.hu weboldal a kiadványok rovatban.

A környezettudatosságra nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végelességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékenyvé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv. (Nat)

A környezettudatosságra nevelés módszereiben tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, információ-feldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezettudatosságra nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Ajánlott módszerek a környezettudatosságra nevelés számára:

Természettudományos megfigyelések

Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról

Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása

„Öröm- és bánattérkép” készítés

Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.

Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.

Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel.

Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).

Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.

Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.

Adott témának analitikus, analógiás és holisztikus körüljárása

Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.

Viták, szituációs játékok,

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása)

Természetvédelmi tevékenységek (őrzékek, madárvédelem, faültetés)

Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése)

ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
 - a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
 - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.
2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a) a helyi tantervben szereplő **Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Kémia, Földrajz** tantárgyak tananyagai
 - b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
 - c) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
 - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
 - minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;
 - a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában.

3.19.3.A családi életre nevelés

Célok, feladatok

A családi nevelés kultúrájának célja, hogy megtanítsa arra, hogy miként célszerű családban élni, milyennek kell lennie annak a közösségnek, amelyben életük nagy részét töltik, mi a felelősségük és kötelességük benne.

Az emberi tevékenység mindennapi színtere a család, amelyben a gyermek első, közvetlen tapasztalatait szerzi.

Ennek vizsgálata adja az elsődleges ismereteket a megfelelő életvitel kialakításához.

Fejlesztési követelmények

Tudja, hogy az okos szeretet, a türelem és a felelősség az alapja a helyes gyermeknevelésnek.

Legyen felelőssége önmagával és másokkal szemben.

A családi élet értéke, családi célkitűzések ismerete.
A generációk kapcsolata, egymás segítése.
Családi hagyományok, ünnepek.
Legyen fegyelmezett életvitel, alkalmazkodó és segítőkész kapcsolatteremtő képessége, magatartása.
Tudja szabadidejét kultúraltan, egészségesen eltölteni.
Ismerje és alkalmazza az elvárt viselkedési szabályokat.
Szervezett, tervszerű munkavégzés, szakszerű eszközhasználat.
Megfelelően kifejlődjön az önellátás képessége.

3.19.4. Kommunikációs nevelés

Célok, feladatok

A kommunikációs nevelés célja, hogy a tanulóban kialakuljon a különféle beszédműfajok felfogásának és alkalmazásának, a konfliktusok fölismerésének és megítélésének képessége. Alakuljon ki a helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Az egyén rendelkezzen azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben kommunikálni tudjon.

Fejlesztési követelmények

A társas, társadalmi együttműködéshez szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.

Mások személyiségének tisztelete, véleményének megtartására nevelés.

Kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvés.

3.19.5. Viselkedéskultúrára nevelés

Célok, feladatok

A mindennapi együttéléshez nélkülözhetetlen civilizációs szokások kialakítása.

Fejlesztési követelmények

A viselkedéskultúra, etikett szerepének megismerése a mindennapi életben.

A különböző generációk között konszenzus létrehozásának lehetősége és fontossága.

Hagyomány és személyesség az udvariassági formákban.

3.19.6. Gazdálkodáskultúrára való nevelés

Célok, feladatok

Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé.

Valamilyen módon, formában és mértékben minden ember a gazdaság szereplője. Ahhoz, hogy a gazdaság életében eredményesen vehessünk részt, sajátos általános gazdasági felkészültséggel is rendelkezünk kell.

Az iskolának ma már az is feladata, hogy a felnövekvő nemzedékek minden tagjában kialakítsa a gazdasági felkészültség alapjait.

Fejlesztési követelmények

A gazdálkodással kapcsolatos elemi összefüggések felismerése.

A gazdálkodással és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése.

Képessé váljanak a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.

Okos gazdálkodás képességének a birtoklása.

A pénz szerepe a háztartás – gazdálkodásban.

A háztartási jövedelmek összetétele, eredete.

A piaci árak elemzése, az árak és a minőség összehasonlítása és észszerű döntés.

A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeit a gyakorlatban érvényesítse, tudatos fogyasztókká váljanak.

A rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodás.

Az energiatakarékosság lehetőségeinek kihasználása.

3.19.7. Közlekedési kultúrára való nevelés

Célok, feladatok

A közúti közlekedés rohamos fejlődésének vagyunk tanúi, melynek fő hajtóereje a motorizáció. A hazánkban is egyre bővülő járműpark az állandó növekvő forgalomsűrűség tanulóink számára is nap mint nap fokozott veszélyforrásként jelentkezik.

A közlekedő ember védelme, a biztonságos közlekedés problémaköre világnézete az érdeklődés homlokterébe került.

Rendkívül nagy szükség van arra, hogy közlekedésben résztvevők magatartásukkal, egymással való viszonyukkal a közlekedést megfogalmazó jogi szabályok (KRESZ) maradéktalan elsajátításával növeljék a közúti közlekedés biztonságát, az emberi élet megvédését. Mindezek megkövetelik, hogy tanulóinkat felkészítsük az emberek egyik legmindennapibb tevékenységére: a közlekedésre.

Fejlesztési követelmények

A közlekedésben való biztonságos és felelősségteljes részvétel.

Szabályismeretet, szabályalkalmazás a biztonságos közlekedéshez.

A gyalogos közlekedés, a tömegközlekedés, (városi, vasúti, országúti, vízi, légi) valamint a kerékpáros közlekedés szabályainak gyakorlati alkalmazása.

A közlekedési helyzetek helyes megítélése.

A defenzív vezetéstechnika alkalmazása.

A közlekedési helyzetek helyes és gyors megítélése, a közlekedési jelzések biztonságos értelmezése.

A közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások és elvárt udvariassági szabályok alkalmazása.

Legyenek tisztában a közlekedés pozitív magatartásformáival.

A kulturált közlekedési magatartás tudatos alkalmazása.

3.19.8. Ajánlás az iskolai fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztó önvédelmi ismereteire és a jogorvoslat módjára alaposan fel kell készíteni a leendő fogyasztókat.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságát és a takarékoságát.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva feléző fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez

- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai.

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények).

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Alapfokú oktatás: a Nat-ban megnevezett műveltségi területeken az élelmiszerbiztonsággal, a helyes táplálkozással, a vásárlási szokásokkal kapcsolatos ismeretek oktatását meg kell szervezni.

Középfokú oktatásban a fogyasztóvédelmi ismeretek oktatását ki kell terjeszteni az energiaszolgáltatás és a pénzügyi (banki, biztosítási, pénztári) szolgáltatás területére is.

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel (pl. séta a piacon, vagy vásárcsarnokban, számlaadási kötelezettség tapasztalatai, mit tartalmazzon a számla)
- egy pénztintézet és egy energiaszolgáltató tevékenységének megismertetése, a tapasztalt kiértékelése.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvégyesítés)

A vásárlás során az alábbiakra kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az alkalmazott reklám, annak hatékonysága,
- az élelmiszerek fogyaszthatóságának, eltarthatóságának kérdése, lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek esetén mi a teendő?
- a lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek egészségre gyakorolt hatása,
- a Vásárlók Könyve, az abban szereplő bejegyzések sorsa,
- a biztonsági őrök feladata, hatásköre a kereskedelmi egységekben.

A fogyasztóvédelmi oktatáshoz a következő szervezetektől kapható segítség és segédanyag:

Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság www.nfh.hu T: 06 (1) 459 4917

Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) www.ofe.hu T: 06 (1) 311-7030

Magyarországi Biztosítottak és Fogyasztóvédők Egyesülete (MoBFE) www.mobfe@panaszok.hu

Tel./fax: (82) 412 070.

3.19.9. A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség megismertetését szolgáló tananyag

Oroszlányon és környékén több nemzeti, etnikai kisebbségi közösség él (németek, szlovákok, cigányok). Ezért az etnikai, nemzeti kisebbséghez tartozó és nem tartozó emberek toleráns egymás mellett élését már gyermek-, ifjúkorban el kell sajátítani. Ezt a minden napi életben kell gyakorolni, megteremtve az esélyegyenlőséget mindenki számára.

Az iskola segíti a kisebbség, az etnikum kulturális értékeinek megismerését, a történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és tánckultúrájáról, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását. Az oktatás elősegíti a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét, illetve mérsékli esetleges hátrányait. Biztosítja az érintettek helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását. Feladataink:

- a) a tantárgyi fejlesztés;
- b) a kisebbségi önismeret fejlesztés;
- c) a szocializációs, kommunikációs fejlesztés;
- d) a folyamatosan szervezett kulturális tevékenység;
- e) az egyéni tehetséggondozás.

Az interkulturális oktatás megszervezhető a nem kötelező tanórai foglalkozások keretében (pl. német civilizációs tanulmányok során).

A nem kötelező közös tanórai foglalkozások a népismereti műveltségi anyag megismerésére szervezhetők meg. Egyes műveltségi területekből – különösen az Ember és társadalom, a Földünk és környezetünk, a Művészetek, valamint az Életvitel – kialakított tantárgyak hangsúlyozottan tartalmazzák az adott kisebbség kulturális örökségét, jelenét, és bemutatják szokásait, a többségi kultúrával egyenrangúan és megfelelő terjedelemben tárgyalják az adott kisebbségről szóló ismereteket is.

Magyar nyelv és irodalom

A helyi tantervben figyelembe kell venni, hogy a kisebbség nemzeti identitás szempontjából egy másik nemzet kultúrájához, nyelvéhez, irodalmához kötődhet.

Kisebbségi népismeret

A kisebbségi népismeret az egyes kisebbségek és anyanemzetük, illetve nyelvnemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmaz. Általános fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódik (különösen Anyanyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Természetismeret, Földünk és környezetünk, Művészetek). Az idekapcsolódó területek:

- a) a kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája
 - nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
 - vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
 - ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, színház, tánc és játék),
 - hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
 - szociológiai és település-földrajzi ismeretek.
- b) A kisebbség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja
 - a kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza,
 - oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
 - a kisebbségek más országokban élő csoportjai.
- c) Kisebbségi és állampolgári jogok
 - a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
 - a kisebbségek intézményrendszere,
 - nemzetközi kapcsolatok.

Közösségi szolgálat

A törvény szerint 50 óra közösségi szolgálat a feltétele az érettségi vizsgának, amely csoportosan vagy projekt módszerrel végezhető, melyről igazolást kap a tanuló. A felnőttoktatásban és a sajátos nevelési igényű tanulóknál a kötelezettség nem áll fenn.

1. sz melléklet:

Elvárások az iskolában dolgozó pedagógussal, intézményvezetővel és az intézménnyel szemben

2015.08.28.

Összeállította:

Dr. Radványiné Varga Andrea
intézményvezető

Készült a hatályos jogszabályok, a pedagógus életpálya modell, a tanfelügyeleti ellenőrzés, pedagógusminősítés, belső önértékelés jelenlegi iránymutatása szerint.(forrás: www. oktatás.hu 2015.09.28.)

A pedagógussal szemben támasztott elvárások:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség területén:

- Rendelkezik alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással.
- Rendelkezik a szaktárgy tanításához szükséges tantervi és szakmódszertani tudással is.
- Alkalmaz a szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket.
- Tanítványait önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására neveli.
- Törekszik arra, hogy a tanítványaiban ki tudja alakítani az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját.
- Olyan pedagógiai módszereket alkalmaz, amelyek a tanulók kompetenciafejlesztését támogatják.
- Felméri a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmaz.
- A nevelő- oktató munkája során a differenciálás megfelelő módját, formáját alkalmazza.
- Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is alkalmazza pedagógiai munkájában.
- Pedagógiai munkájában használja a tanulócsoporthoz, különleges bánásmódot igénylő tanulóknak megfelelő, változatos módszereket.
- Módszereit a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével választja meg és alkalmazza.
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus.
- Elsődleges feladata a tanítás-tanulás eredményességének, hatékonyságának növelése.
- A rendelkezésére álló tananyagokat, eszközöket – a digitális anyagokat és eszközöket is – ismeri és használja.
- Fogalomhasználata pontos, következetes, a tanulók számára közérthető.
- Kihhasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket, ismeri a társtudományok gimnáziumi követelményeit.
- Pedagógiai munkája során épít a tanulók más forrásokból szerzett tudására is.

2. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség területén:

- A tanuló személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel tárja fel.
- Munkájára a nevelés és az oktatás egysége jellemző.
- A tanuló személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli.
- Törekszik a tanuló teljes személyiségének fejlesztésére, kibontakoztatására.
- A pedagógus felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani, vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni.
- A tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmaz.
- A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, segíti a tanulót a hiba kijavításában.
- Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.
- Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.

3. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység területén

- Képes alkalmazni a közösségfejlesztés változatos módszereit.
- Óráira a harmónia, biztonság, elfogadó légkör a jellemző.
- Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére neveli.
- Figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő szociológiai hátterét.
- Ösztönzi a tanulók közötti kommunikációt, fejleszti a tanulók vitakultúráját.
- A pedagógus azonosul a gimnázium értékrendjével és elfogadtatja azt diákjaival is. Együttműködésre, nyitottságra, társadalmi érzékenységre, toleranciára neveli diákjait, ennek megfelelő módszereket alkalmaz.
- A pedagógus online-kapcsolatai, megnyilvánulásai nem sértik a gimnázium értékrendjét, érdekeit. A tanítványait is erre a magatartásra neveli.
- Az iskolai konfliktusok megelőzésére törekszik, követi a gimnázium szabályrendszerét.
- Ha konfliktusokat ismer fel, azokat helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.

4. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók területén:

- Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is megtervezi.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb.
- Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket.

- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.
- Az órát a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.
- A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt.
- Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására.
- Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.
- Célszerűen használja a digitális, online eszközöket.
- Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
- Alkalmazza a differenciálás elvét.

5. A tanulás támogatása területén:

- Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervein.
- Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.
- Felismeri a tanulók tanulási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- Kihhasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra.
- Tanítványaiiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét. Ösztönzi a tanulókat az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában.
- Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára, például webes felületeket működtet, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok.

6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzésének területén

- Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját követelményeit ezek figyelembe vételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni.
- Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket.
- Visszajelzései, értékelései objektívek, világosak, egyértelműek, tárgyyszerűek.
- A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre.
- Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani.
- Értékeléseivel, visszajelzéseivel a tanulók fejlődését segíti.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését

- Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás területén

- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket alakít ki.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség, pozitív hozzáállás és a konstruktivitás jellemzi. A problémák megoldására törekszik.
- Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.
- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai és tanulás-szervezési eljárások (pl. projektoktatás, ünnepség, kirándulás, verseny) megvalósításában.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, amelyet a konstruktív, asszertív magatartás jellemez.
- Nyitott a szülő, a tanuló, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért területén

- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, önfejlesztésre képes.
- Rendszeresen tájékozódik a digitális tananyagokról, eszközökről, az oktatástámogató digitális technológia legújabb eredményeiről, konstruktívan szemléli felhasználhatóságukat.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.
- Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

Az intézményvezetővel szemben támasztott elvárások

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában.
- A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja.
- A tanulást, tanítást egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli.
- Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait.
- Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során elsősorban a tanulói eredmények javítására helyezi a hangsúlyt.
- A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.
- Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában
- A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat.
- Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.
- Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.
- Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.
- A fejlesztő célú értékelés megjelenik a vezető saját értékelési gyakorlatában is.
- Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára.
- Működteti a tanulási-tanítási, módszerek bevalásának vizsgálatát. Nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési-oktatási módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok tanulási-tanítási folyamatba való bevezetésére.
- Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést.
- Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális támogatást kapjanak.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

- A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.
- Szervezi és irányítja az intézmény jövőképe, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését.
- Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.
- Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait.
- A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad.
- Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
- Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását.
- Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét
- Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését.
- A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
- A feladatok tervezése során a nevelőtestület bevonásával a célok elérését értékeli, és a szükséges lépéseket meghatározza, célokat vagy feladatokat módosít.
- Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források).
- A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Ismeri a szakmai önértékelés modelljeit és eszközeit, felhasználja az eredményeit.
- Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére.
- Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait.
- Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
- Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat.
- Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti.
- A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat és elsajátítja azokat.

- Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit.
- Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)
- A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban.
- Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása

- A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad.
- A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
- Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében;
- Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében.
- A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
- Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
- Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.
- Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.
- Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában.
- Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket.
- Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek.
- A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének.
- Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
- Rendelkezik humánerőforrás kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki.
- Változások alkalmával (bővítés, leépítés, átszervezés) személyesen vesz részt az intézményi folyamatok, változások alakításában, irányításában.
- Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit.
- A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel.
- Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.

- Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre.
- Kellő tapintattal, szakszerűen oldja meg a konfliktushelyzeteket.
- Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása).
- Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait.
- A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabály-változásokról folyamatosan tájékoztatja.
- Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet.
- A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
- Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg.
- Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (tornaterem eszközei, taneszközök).
- Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra.
- A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
- Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét.
- Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.
- Személyesen közreműködik az intézmény partneri körének azonosításában, valamint a partnerek igényeinek és elégedettségének megismerésében.
- Személyesen részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, iskolaszék) történő kapcsolattartásban.
- Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében

Az intézménnyel szemben támasztott elvárások

1. Pedagógiai folyamatok (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

A tervezésben:

- Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.
- Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az Eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.
- A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.

- Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.
- Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.
- **Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.**
- Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.
- Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

A megvalósulásban:

- A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)
- Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.
- Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.
- Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoportha tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
- Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.
- **A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.**
- A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.

- A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók adottságait figyelembe véve – megjelennek a pedagógus tervező munkájában, és annak ütemezésében.
- A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.
- A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

Az ellenőrzésben:

- Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.
- Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.
- Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.
- A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.
- Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.
- Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejleszthető területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

Az értékelésben:

- Az értékelés tények és adatok alapján tervezetten és objektíven történik.
- Az intézményi önértékelés elvégzésére az intézmény munkacsoportot szervez.
- Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítják a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejleszthető területeket.
- Az önértékelési folyamatban felhasználják a munkatársak, szülők, és a külső partnerek (fenntartó és más partnerek) elégedettségméréseinek eredményeit.
- Az intézmény az ellenőrzések során született eredményeket elemzi és értékeli.
- Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.
- A tanulók értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján folyik.
- Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek.
- **A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely az értékelő naplóban nyomon követhető.**
- **A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.**

A korrekcióban:

- Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása.
- Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez szükség esetén.
- Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására.
- A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

Személyiségfejlesztés:

- A beszámolóokban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diák-önkormányzati munkára, egyéni fejlesztésre).
- Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát.
- A vizsgálatra alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat használnak az intézményben erre a célra.
- A figyelem középpontjában a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.
- A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére.
- A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat
- A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre
- A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), a DÖK programokban.
- A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.
- **Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről.**
- Az intézmény támogató rendszert működtet: -
Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez.
 - Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti.
 - Képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket.
 - Célzott programokat tár fel.
 - Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal.
 - stb.
- Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése.

- Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak.
- Az intézmény pedagógusai az intézmény pedagógiai programjával összhangban alkalmaznak korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat; használják a tanulás tanításának módszertanát.
- Az intézményben a tanulók teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.
- Az intézmény vezetése – a pedagógiai programban meghatározottak szerint – számon kéri a tanulói teljesítmények pontos feldolgozását és nyomon követését is.
- A fejlesztésben érintett tanulók esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik.
- Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető.
- A téma megjelenik a tervezésben és a tanórákon, nyomon követhető a tanulói dokumentumokban.
- A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.

Közösségfejlesztés:

- A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény.
- A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.
- A tanulók közötti, valamint a tanulók és pedagógusok közötti kapcsolatok jók.
- Az intézmény gondoskodik a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről.
- Az intézmény közösségi programokat szervez.
- Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat.
- **A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.**
- Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.
- A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

3. Eredmények (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

- Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.
- Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása.
- **Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket:**
 - **kompetenciamérések eredményeit**
 - **tanév végi eredményeket – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan**
 - **versenyeredményeket: országos szint, megyei szint, tankerületi szint,**

települési szint

- **továbbtanulási mutatókat**
- **vizsgaeredményeket**
- **elismeréseket**
- **lemorzsolódási mutatókat (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók)**
- **elégedettségmérés eredményeit (szülő, pedagógus, tanuló)**
- **neveltségi mutatókat**

Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek óta (a háttérváltozók figyelembe vételével) hasonló eredményt mutat, ennek javítására törekszik az iskola.

- Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő.
- Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelt tantárgyak oktatása eredményes.
- Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul.
- Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.
- Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.
- Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat.
- A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejleszthető területeit.
- A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmaz meg.
- A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.
- Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.
- A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

4. Belső kapcsolatok, együttműködés (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

- Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok).
- **A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembe vételével határozzák meg.**
- A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott.
- Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik.
- Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra.
- A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.
- Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka.

- Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása.
- A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
- Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki.
- Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció.
- Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel.
- **Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés.**
- Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek.
- A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.

5. Az intézmény külső kapcsolatai (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

- Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése.
- A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.
- Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik.
- Az intézmény terveinek elkészítése során egyeztet az érintett külső partnerekkel.
- Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése.
- Az intézkedési tervek kialakításába és megvalósításába az intézmény bevonja külső partnereit.
- Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
- Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek.
- **Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partnereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú).**
- **A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.**
- Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben.
- A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken.
- Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve a díjakra történő jelölésekkel.
- A pedagógiai munka feltételei (**A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.**)

Tárgy feltételek

- **Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.**

- Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.
- A pedagógiai program környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok szerint tervezi és valósítja meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását.
- A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan ellenőrzi.
- Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel.
- Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.
- Az intézmény az IKT eszközeit rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.

Személyi feltételek

- **Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humán erőforrás szükségletéről.**
- **A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára.**
- A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap.
- A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.
- A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

Szervezeti feltételek

- Az intézmény rendelkezik továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történt.
- Az intézmény követi a továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtakat.
- Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében.
- Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik.
- Az intézményi tervek elkészítése az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával történik.
- Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző.
- Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
- Az intézmények munkatársai a továbbképzések tapasztalatait megosztják egymással, belső továbbképzési konzultációs programokat szerveznek.
- Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik.

- Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
- A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak.
- A feladatmegosztás a szakértelem alapján történik.
- A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SzMSz) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
- Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés-előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján.
- Ennek rendje kialakított és dokumentált.
- Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést.
- Az intézmény pozitívan viszonyul a felmerült ötletekhez, megvizsgálja azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba.
- Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra.
- A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

7. A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés (A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.)

- Az intézmény pedagógiai programja koherens a Nemzeti alaptantervvel.
- A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
- Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását.
- Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül.
- A tervek nyilvánossága biztosított.
- A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók.
- A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.
- A tankönyvek és a tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

2. sz. melléklet:

A Hamvas Béla Gimnázium Ökoiskolai Programja

2015.09.28.

**Készítette: Dr. Radványiné Varga Andrea
intézményvezető**

1. Alapok

- **A környezeti nevelés fogalma**

"Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő illetve élettelen környezettel;
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére;
- felkelti az igényt, képessé tesz:
 - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására;
 - összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére;
 - a problémák megkeresésére, okainak megértésére;
 - kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére;
 - az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben ;
 - a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre."

(KöNKomP, 2004)

" A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására."

(IUCN, 1970)

1.1. Az alapelveket szabályozó jogi háttér

A nemzetközi előzmények közül azt az egyet említjük meg, mely az összes eddigi kezdeményezést magába olvasztja. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 57. közgyűlése 2002. december 20-án a 2005 - 2014 közötti évtizedet a Fenntarthatóságra nevelés évtizedének nyilvánította. Vagyis a nemzetközi közösség egy teljes évtizedet szán annak a célnak az elérésére, hogy az oktatás minden szintjét és formáját áthassák a fenntarthatóság, a környezet- és az egészségvédelem alapértékei. E cél elérését nagymértékben szolgálják az iskolák környezeti- és egészségnevelési programjai.

A hazai jogszabályi háttér az Alkotmány környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos paragrafusából vezethető le:

18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A legfontosabb jogi szabályozók:

1995. LIII. törvény a környezetvédelemről

2011. LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról

1996. LIII. törvény a természetvédelemről

2012. CLXXXV. törvény a hulladékról

1.2. Helyzetkép

Belső: az iskola

Tárgyi feltételek a környezeti nevelés szempontjából

- Az iskola épülete modern, az építészeti szabványoknak megfelelő (pl. az egészségügyi követelményeknek megfelelő toalett-helyiségek, étkezés előtti tisztálkodási lehetőségek). A javításokat folyamatosan végeztetik, baleseti veszélyek nincsenek. Szellőztetés megoldott, a természetes világításról nagy ablakfelületek gondoskodnak.

- Az iskolában az udvar közös a szakközépiskolával és a kollégiummal, sportolási célokat szolgál. Az elhelyezkedése miatt nagy az iskola körüli zöld terület, főként kertes házak veszik körül.
- Az épületen belül környezeti vizsgálatokhoz megfelelő, alapeszköz-készlettel ellátott tanulói labor és előadó áll a rendelkezésünkre.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink

- Terepgyakorlat, nyári táborok, tanulmányutak, laborlátogatás az egyedi tantervű, természettudományi speciális képzésű csoportok számára.
- Jeles napok alkalmából az iskola egészét érintő akciók, tevékenységek
- Az érdeklődő diákok számára természetvédő csoport működtetése
- Téma napok, témahetek szervezése
- Aktuális jubileumi ünnepek tartása
- Az iskolaújításban környezetvédelmi témák megjelenítése
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés
- Regionális tanulmányi verseny szervezése

Külső: a település és a régió, a helyi értékek

- **A felsőfokú oktatási intézményekkel kapcsolatunk van, amelynek során a szakképzés területén működünk együtt. A természettudományi szakos tanárjelöltek tanítási gyakorlata és hospitálása iskolánkban megoldott. Ennek során igyekszünk számukra a modern módszerek alkalmazását biztosítani, az aktualitásoknak megfelelően a környezeti nevelés szervezésébe bevonni.**

- **A kisvárosi létező kapcsolódó előnyök és hátrányok meghatározzák környezeti nevelési tevékenységünk lehetőségeit. A természettel való kapcsolat részben hosszabb-rövidebb terepprogramok szervezésével, részben a városi parkok, kertek tanulmányozásával valósítható meg. A környezetszennyezés és az ipari tevékenység viszonya, az épített környezet felújítási programja jó vizsgálati, elemzési, véleményalkotási lehetőséget adnak. A diákoknak lehetősége van egy-egy környezetkárosítás feltárására.**
- **Az aktivitás fokozása és az iskola környéke vagy a város lakosságának bevonása a különböző zöld akciókba mindenki számára hasznos.**

1.3. Erőforrások

- **Belső erőforrások**

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési	Hiteles személyiségek a

	programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat. A diákokkal együtt végzett kutatási eredményeket beépítik a tananyagba.	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
ÖKOMunkacsoport és a természettud. munkaközösség)	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal. Kutatásokat végez, táborokat (Erdei iskola és/vagy kutatótábor) szervez.	Lehetőséget ad a különböző szakmacsoportok programjainak összehangolására (témahét, versenyek, akciók, kiállítások, jeles napok eseményei stb.)
Osztályfőnökök	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával. Természeti túrákon vesz részt diákjaival.	Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten (pl. törvényi intézkedések, egészséges táplálkozás, reklámok hatásai, életmód kérdései stb.)
Diákönkormányzatot segítő tanár	Tagjai a környezeti nevelési munkacsoportnak. Lehetőségük van a környezeti nevelés egészségnevelési területeinek erősítésére.	Napi kapcsolat a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése.
Iskolaorvos	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját terepgyakorlatokon, erdei iskolában.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Kémia, biológia, fizika, földrajz szakos tanárok	Gondoskodik a vegyszerek szakszerű elhelyezéséről, szelektív gyűjtéséről. Segíti a labormunka előkészítését és a terepi programokat, versenyek előkészítését.	A gyakorlati szakértelem biztosítása
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (pl. hivatalos levelek, pénzügyi adminisztráció, pályázati elszámolások)	Részt vállalnak a szelektív hulladékgyűjtésben, takarékoságban.
Az iskola működtetője	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, biológia- kémia terem, labor, vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása, hőszigetelés, stb.	Szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás.

Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt a diákok (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások és kezdeményezések).	Valamennyi diák érintett, nagy a jelentősége a helyi értékek felkutatásának. Partnerség a felnőtt résztvevőkkel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Előadások tartása, szemléltetőeszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.

• **Külső erőforrások**

Intézmény, szervezet	A kapcsolat formája, tartalma	Iskolai képviselő, kapcsolat-tartó
Nemzetközi kapcsolatok	csatlakozás, mérés, konferencia részvétel	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
Más közoktatási intézményekkel kapcsolat	általános iskolákkal: nyílt napok, kiállításainkon látogatás	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
Kutató Diákok Köre	diákjaink bekapcsolódnak	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
<i>felsőoktatási intézmények</i>		
BME	ökoiskola programja	intézményvezető
	közös projektek, szakmai találkozók	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
megyei pedagógiai intézet szaktanácsadója	szakmai együttműködés	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
önkormányzat környezetvédelmi referense	alkalmankénti	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
	bármelyikkel szakmai előadások, terepgyakorlatok	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
erdészet	táborszervezés	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
környezetvédelmi felügyelőség	laborlátogatás, szakmai anyagok, pályázatok, kutatási tervek engedélyeztetése	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
<i>országos környezeti nevelési szervezetek</i>		

Gaja Egyesület	egyesületi tagság	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
Körny. Nev. Iskola Hálózat	Hírlevél	intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
regionális vagy helyi környezeti nevelési szervezetek		intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
egyéb országos környezetvédő szervezetek		intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
Magyar Madártani Egyesület	alkalmankénti, egyes diákokra	Ökocsoport vezetője
egyéb regionális vagy helyi zöld szervezetek		
	Táborszervezés, szakmai anyagok	Ökocsoport vezetője
Zöld Akció	Táborszervezés, szakmai anyagok, kiadványok készítésében segít	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alap.	szakmai anyagok, versenyekre felkészítésben segítség	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
Zöld sziget kör	pályázatok kiírása, Zöld Könyvtár	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
nemzetközi környezetvédő szervezetek		
WWF	szakmai anyagok, akciók	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
közművelődési intézmények		
könyvtárak, könyvtári olvasó, művelődési központ	segédanyagok, pályázatok, versenyek kiírása	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
Botanikus kert, Állatkert, Vadaspark	szakmai segítség, versenyek, szobrok készítése kiveszett fajokról	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
ÁNTSZ	laborlátogatás, előadások, versenyek	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy

media	tájékoztatás	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
rendőrség	engedélyek pl. demonstrációhoz	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
helyi, regionális üzemek		
gyár	támogatásként edényzet	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
helyi szolgáltatók víz szennyvíz hulladéklerakó hulladékégető távhőszolgáltató közlekedési vállalat	valamennyivel alkalmanként kapcsolat, versenyek, látogatások, bemutatók	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
hulladékos cég		Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
veszélyeshulladék-gyűjtő cég	évente egyszer ingyen átveszi a veszélyes hulladékot	Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy Ökocsoport vezetője
anyagforrás biztosító kapcsolatok		
iskolafenntartó		intézményvezető
országos pályázatok		intézményvezető
alapítványi befizetések		kuratórium
helyi és regionális pályázati lehetőségek		Intézményvezető, vagy az általa megbízott személy
vállalkozó szülők		Intézményvezető
alkalmi szponzorok		Intézményvezető

- **Tárgyi erőforrások**

- szaktantermek, laboratóriumok, kísérleti eszközök;
- ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok),
- „zöld könyvtár”
- audiovizuális eszközök: projektor stb.

2. Alapelvek, célok

2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célokkal, értékekkel iskolánk azonosul az ökoiskola cím alapelveivel, melyek a következők:

- a fenntarthatóságra nevelés
- a környezeti nevelés
- az egészséges életmódra nevelés

Pedagógiai célok is az ökoiskola cím kritériumainak megfelelőek:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

2.2. Konkrét célok és feladatok az ökoiskola programban

A pedagógiai program tervezetének megfelelően évente részletesen kidolgozzuk az iskola munkatervét, melynek része az öko-munkaterv.

Fontos alapelvek a rövid távú célok megfogalmazásánál a következők:

- a nevelés valamennyi területére terjedjen ki
- a tantárgyak közötti kapcsolatokat erősítsük meg, egységes világkép alakuljon ki
- személyes példamutatás alakuljon ki
- a tevékenységgel együtt járó élmény személyiségformáló hatású legyen

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
------------------	-----------	------------------

A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: <ul style="list-style-type: none"> - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési körny-i nevelési módszerek
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projektek kidolgozása (pl. "Belefulladunk a hulladékba!"; "Egy pohár víz"; "Védeni kell!", „Vértes a MI hegységünk”!).	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projektben, a gyerekek örömmel készülnek a következő projektre.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrzőjárat szervezése (diákönkormányzat). Szelektív hulladékgyűjtés - egyelőre csak a papír folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetesekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések - és ezek közlése a "Szia!" című iskolaújság ill. az iskolarádió "zöld" rovatában.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	Részvétel az Oktatóközpont programjain, pályázatain; a természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a "Jeles napokra".	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá. Az Oktatóközpont rendezvényein egyre többet érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	"Örökbefogadási" akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, patakszakaszt, állatkerti állatot stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezeté egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.

Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét - megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	"Zöld sarok" kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása. Az iskolarádióban és -újságban "zöld" rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, "sürög-forog" a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat. Szép eredményeket érünk el különböző versenyeken.
--	--	---

3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

3.1. Tanórai keretek

A) Hagyományos tanórai formák

Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv illetve a tanmenetek mélységében a környezeti nevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket. A részletes kidolgozások nem feltétlenül képezik a fenntartóhoz benyújtott dokumentáció részét, de a munkaközösségeknél illetve az igazgatónál a tervezet letétbe kerül, hogy megvalósítása nyomon követhető legyen. Összeállításához a sok segédkönyv mellett segítséget nyújt az alábbi két alapkiadvány:

- NAT2012
- Kerettantervi útmutatók

A TANTÁRGYAK LEHETŐSÉGEI

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára

- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően

- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészeti, díszítőművészeti hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Filozófia

A tanulók

- értsek meg, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egységének megbomlása

- lássák, hogy milyen módon alakult ki az ember természetfeletti uralomra- jutása
- érzékeljék, hogy hogyan alakult ki a mai társadalmak manipulált fogyasztása
- legyenek képesek követni az értékek alakulását a különböző történelmi korokban
- véleményezze az értékrend-változás negatív következményeit
- értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha észszerűen használjuk azokat és tisztelettel közelítünk hozzájuk

Emberismeret és etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknban

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.)
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Technika és életvitel

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit

A tanulóknban

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai tesztek
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadterei foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi- heti-évszakos életritmus kialakulását

B) A nem hagyományos tanórai formák

Évente megszervezzük a Hamvas Béla Napokat, amelyben külön hangsúlyt kap a környezet- és természetvédelem vetélkedők, előadások keretében. Ezért felelős az ökocsoport ill. a természettudományi munkaközösség.

A város környezetszennyezési problémáinak felderítése, vizsgálata, javaslatok kidolgozása a megoldásra kiemelt feladat.

Fontos a város környéki természeti értékek megismertetése, megóvása is.

A speciális képzésben résztvevők terepi programjai:

3.2. Tanórán kívüli foglalkozások

Az érdeklődők számára nyári tábort szervezünk az évente meghatározott helyszínnel. Ha lehetőségünk van rá, változó úti céllal külföldi tanulmányutakat szervezünk komplex környezeti nevelési tartalommal.

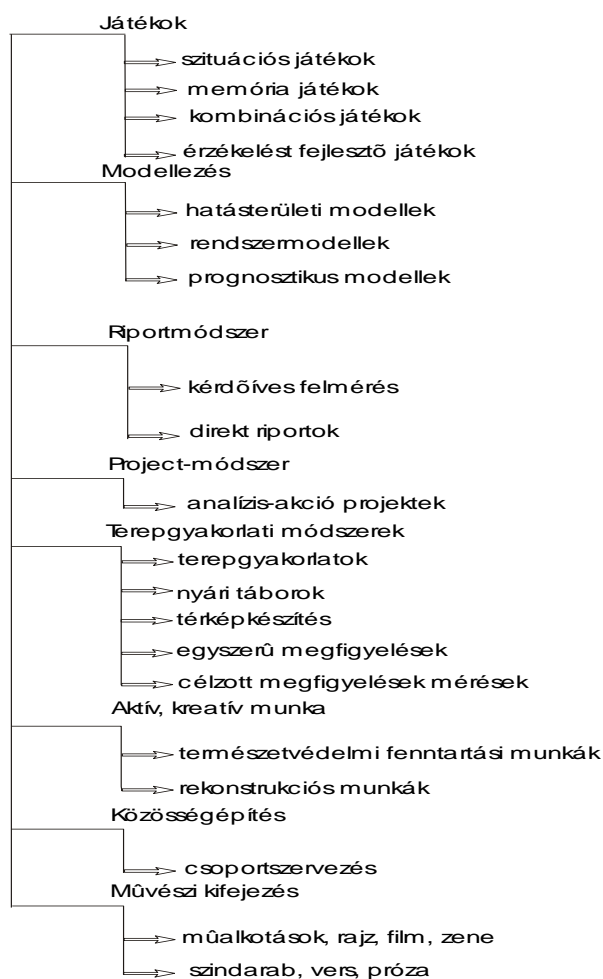
Diákpályázatokon veszünk részt (pl. erdei táborok szervezésénél.) Környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat, rajz- és fotópályázatokon veszünk részt. A kutatókör diákjainak tábor és terepi bejárások szervezése, melyek gyűjtési anyagait tanári és külsősök nyújtotta segítséggel maguk dolgozzák fel.

A jeles napok megünneplése plakátokon, akciókban, előadássorozatok szervezésével történik.

4. Módszerek

Célunk a környezeti nevelés szempontjából kiemelkedő jelentőségű élmény- és, tevékenység alapú, érzékenyítő, interaktív módszerek minél sokoldalúbb alkalmazása.

Alkalmazott módszerek

5. Taneszközök

Ismerethordozók tanulók számára:

Viszonylag nagy számban van:

Varga Zoltán: Állatismeret,
Seregélyes-Simon: Növényismeret,
Simon Tibor: Magyarország edényes flórája

Az iskolai könyvtárban a csoportmunkához használhatóan (néhány példányban): határozók, ökológiai (terep- és laboratóriumi) vizsgálatok elvégzéséhez kiadványok, térképek (pl. turistatérképek), ismeretterjesztő kiadványok (pl. nemzeti parkokról, tájakról, helyi értékekről)

Tanárok számára:

Szakmai-módszertani kiadványok, különös tekintettel a környezeti nevelésben nem hagyományos tantárgyakat tanítók segítésére.

Eszközök:

Multimédiás segédanyagok, DVD-k, Internet-hozzáférés – ezek használatához szükséges hardverek (laptop, projektor).

Vízvizsgálati és egyéb terepi mérőkészletek, fiolák

Távcsövek, mikroszkópok (elsődlegesen sztereo-mikroszkópok), digitális fényképezőgép, videokamera.

Transzparens- és diasorozatok, faliképek, plakátok

6. Az iskolai környezet

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének ezernyi mozzanatát, s azt, hogy ezeken keresztül hogyan válhat az iskola környezetbaráttá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezet-tudatosabbá.

Az alábbiakat szeretnénk megvalósítani:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés és tanórai mozzanatok
- pedagógusok, dolgozók példamutatása, melyhez a munkaköri leírások módosítása is hozzájárulhat
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- termék, folyosók és az udvar zöldítése, a tantermek organikus díszítése
- élősarok (állatház) kialakítása, gondozása
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése
- a büfé árúészletének átalakítása
- a menza környezetbaráttá, egészségesebb működtetése
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (faliújság, iskolaújság, iskolarádió, helyi média)

7. Kommunikáció

1. Az iskolán belüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a részt vevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye.

Az iskola munkaközösségeinek munkáját szakmai-módszertani téren segíti a környezeti nevelési munkaközösség (vagy a felelős tanár). Az iskolavezetés vállalja, hogy a szakanyagokat eljuttatja a felhasználóhoz.

2. Az iskolán kívüli kommunikációt használva elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. Az iskoláról készített ismertető füzetrel a nálunk folyó környezeti nevelőmunka folyamatát bemutatva a lehetőségeket tárjuk mások elé. Kutatásaink tárgyát és eredményeit kiselőadás, újságcikkek segítségével is bemutathatjuk.

Az iskolai honlap lehetőségeit is szeretnénk kihasználni, hogy folyamatosan tudjuk tájékoztatni az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok, iskolafenntartó...).

8. Minőségfejlesztés a környezeti nevelésben

A környezeti nevelés sikerességét értékelhetjük különböző résztvevőkre megtervezett és kidolgozott eszközökkel. A minőségfejlesztést az ökcsoport és a természettudományi munkaközösség hangolja össze.

A környezeti nevelési programmal egyeztetve a többi belső szabályozó (pl. házirend, SZMSZ, belső önértékelés, munkaköri leírások) felülvizsgálata is megtörtént.

A pedagógusok környezeti nevelői munkájának értékelésénél fontos szempontok:

- mennyire tárja fel tantárgyának környezeti tartalmait napi tanítási gyakorlata során
- tanítási gyakorlata során alkalmazza-e a modern környezeti nevelési módszereket (interaktív, partnerközpontú, élményalapú tevékenységek)
- részt vállal-e az iskola tanórán kívüli programjainak megvalósításából
- személyes példamutatással segíti-e a program megvalósulását, törekszik-e együttműködésre a tanulói közösségekkel, az iskola dolgozóival, a szülőkkel, külső kapcsolatokkal

A *tanulók* környezeti tudatosságának alakulását tevékenységeik változásán, ismereteik bővülésén mérhetjük például az alábbi módokon.

- A tanórán kívüli környezeti nevelési programokban milyen aktivitással vesz részt
- A környezeti nevelési programok hozzájárulásának mértéke az iskolai osztályközösség kapcsolatrendszerének alakulásához, a kommunikáció, a konfliktuskezelés fejlődéséhez.

9. Továbbképzések

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, az iskola mellett működő Alapítvánnyal együtt segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. A számítógéppark fejlesztésével minden tanár és minél több diák számára általánossá teszi az Internet-hozzáférést.

Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy minden tanár vállalja fel környezeti nevelést. Az ökcsoporttagjainak, a vezetőségnek módja legyen az ökiskolával kapcsolatos továbbképzéseken részt venni.

Kiemelt jelentőségű feladat az iskolai szintű tájékoztatás szervezése, az iskolai környezeti nevelési program megismertetésére, a szemléletmód formálása.

3.sz. melléklet: A panaszkezelés rendje a Hamvas Béla Gimnáziumban

Intézményünkkel, a Hamvas Béla Gimnáziummal szemben, a velünk jogviszonyban állók részéről felmerült panaszokat, az alábbiak szerint vizsgáljuk ki:

1. Az írásban megfogalmazott panaszt minden esetben a titkárságra kell leadni, ott kell iktatni és a benyújtás napján kell érkeztetni. Minden beadványra az ügyintéző, az átvételtől számított 15 naptári napon belül köteles írásban válaszolni, a válasz postai úton, vagy kézbesítő által történik. A kiküldést illetve átvételt dokumentálni kell. Az ügyintézés határideje egy alkalommal 15 naptári nappal meghosszabbítható.
2. A szülők részéről benyújtott panaszok kezelése:
 - a. Amennyiben a panasz egy szaktanár ellen irányul, az első és legfontosabb lépés a személyes szóbeli megbeszélés kezdeményezése a szülő és a szaktanár között. Ha ez nem jár eredménnyel, akkor az osztályfőnökhöz kell fordulni a probléma megoldása érdekében. Az osztályfőnök kérheti a szakmai munkaközösség vezetőjének segítségét és jelzést ad már ebben a stádiumban a panasz természetéről, az ügy háttéréről és előzményeiről az intézmény vezetője felé is. Az intézményvezető az érintettek meghallgatása után megteszi a szükséges intézkedéseket az ügy lezárása érdekében (amennyiben az ügy lezárása megkívánja, rendkívüli szülői értekezletet hívunk össze).
 - b. Amennyiben a panasz az osztályfőnök ellen irányul, akkor a szülő az illetékes osztályfőnököt köteles felkeresni, és tisztázó megbeszélést kezdeményezni. Amennyiben ez nem vezet eredményre, a szülő panaszával az igazgatóhoz fordulhat.
 - c. Abban az esetben, ha a panasz az iskola valamely döntése, határozata ellen irányul, akkor az iskolavezetés érintett tagja fog szóbeli tájékoztatást adni a szülőnek a döntés törvényességi vonatkozásairól, annak indokairól és okairól illetve a felmerült probléma törvényes, egyéb megoldási lehetőségeiről. Ha a szülő továbbra is fenntartja álláspontját, akkor panaszával az Intézményi Tanácshoz fordulhat állásfoglalás kérés ügyében.
 - d. Olyan esetben, amikor a diákok egymás közötti konfliktusából származó szülői panasz fogalmazódik meg, akkor elsőként az érintett osztályfőnök meghallgatására kerül sor. Súlyosabb esetben az igazgató resztoratív eljárást kezdeményez. Amennyiben ez eredménytelen, az intézményvezető dönt a fegyelmi eljárás elindításáról.
 - e. Az esetben, ha a tanulónak van panasza valamely szaktanárára, osztályfőnökére, vagy egy számára hátrányos iskolai döntésre, akkor szülei útján tehet panaszt a fentiekben leírtak szerint.

A panaszkezelés eljárásrendje hozzáférhető a gimnázium titkárságán, az igazgatói irodában és a gimnázium hivatalos honlapján. Az eljárásrend kihirdetésre kerül a tanév első osztályfőnöki óráján illetve a tanév első szülői értekezletén.

Ez az igazgatói szabályozás érvénybe lép 2017. augusztus 21-én, és határozatlan időre szól. Az eljárásrendet az igazgató tanévenként köteles felülvizsgálni és a szükséges módosításokat megtenni.

Oroszlány, 2017. augusztus 21.

Dr. Radványiné Varga Andrea, igazgató